

**Diagnoza
lokalnych zasobów
i potrzeb w zakresie usług
społecznych dla gminy
Wiskitki**

Mazowsze.
serce Polski

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – styczeń 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	5
Wprowadzenie.....	7
Najważniejsze wnioski	9
I. Demografia	9
II. Sytuacja gospodarcza gminy	9
III. Lokalne zasoby usług społecznych	9
IV. Pomoc społeczna	9
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w Gminie Wiskitki w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	10
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w Gminie Wiskitki w świetle danych zastanych i badań ankietowych	11
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w Gminie Wiskitki w świetle danych zastanych i badań ankietowych	12
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w Gminie Wiskitki w świetle danych zastanych i badań ankietowych	12
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w Gminie Wiskitki w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	14
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Wiskitki w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	15
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów gminy Wiskitki w zakresie usług społecznych w świetle analizy Danych zastanych	16
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	16
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	18
III. Analiza świadczonych usług społecznych	19
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców gminy Wiskitki	25
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	25
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	27
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Wiskitki	49
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	49
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.....	51
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	52
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	55

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	56
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy	57
Spis tabel	59
Spis wykresów	60

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI –wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – ankieta online (ang. Computer Assisted Web Interview).

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja – rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki długoterminowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

FEPŻ – Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową.

Gmina – podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS - Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI - Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

MGOPS – Miejsko Gminny Ośrodek pomocy Społecznej.

NGO – organizacja pozarządowa (ang. Non-Governmental Organisations).

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

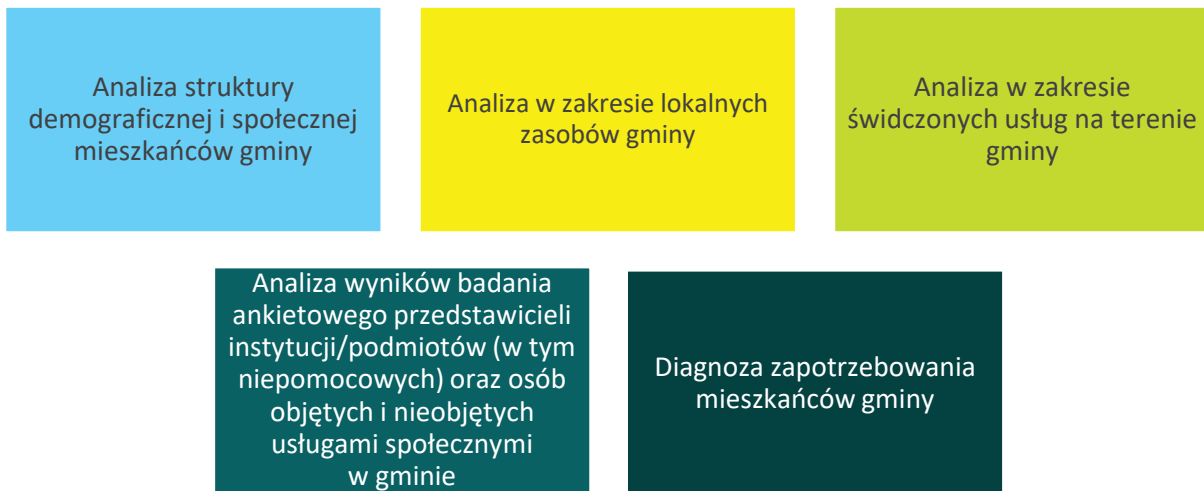
Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy gminy wiejskiej Wiskitki w powiecie żyrardowskim. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w gminie Wiskitki oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Gminę Wiskitki zamieszkiwało na koniec 2023 roku 9 960 osób z czego 5 020 to kobiety, a 4 940 to mężczyźni. Spośród ogółu mieszkańców odnotowano: 1 950 mieszkańców to osoby w wieku przedprodukcyjnym, 5 914 mieszkańców to osoby w wieku produkcyjnym, 2 096 mieszkańców to osoby w wieku poprodukcyjnym. Struktura demograficzna świadczy o procesie starzenia się społeczeństwa.

II. Sytuacja gospodarcza gminy

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej gminy wynika, że dochody gminy per capita są niższe od średniej powiatowej i wyższe od wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych przewyższa wskaźnik dla województwa i jest niższy od wskaźnika dla powiatu.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

Na terenie gminy w maju 2024 r. było zarejestrowanych 29 organizacji pozarządowych, w tym 12 Kół Gospodyń Wiejskich.

W przypadku placówek niepomocowych w gminie funkcjonują: miejsko-gminna biblioteka publiczna, 3 placówki służby zdrowia.

W gminie Wiskitki zlokalizowane są następujące gminne i powiatowe placówki wsparcia (w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej): miejsko-gminny ośrodek pomocy społecznej, 2 Kluby seniora (w tym 2 kluby senior+), schronisko dla osób bezdomnych.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w gminie Wiskitki pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystały 102 osoby. W tym samym okresie świadczenia w formie pieniężnej otrzymało 96 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni i osoby w wieku produkcyjnym.

Wśród głównych powodów przyznawania pomocy społecznej przez OPS w gminie Wiskitki w 2023 r. należy wymienić następujące: ubóstwo (94 rodziny), bezrobocie (30 rodzin),

długotrwałą lub ciężką chorobę (27 rodzin), bezdomność (16 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (16 rodzin).

W 2023 roku w gminie Wiskitki przeprowadzono 243 wywiady środowiskowe, które objęły 203 rodziny, liczące łącznie 303 osoby. Praca socjalna została skierowana do 210 rodzin, w których znajdowało się łącznie 394 osoby. W tym samym roku zawarto 13 kontraktów socjalnych, które objęły łącznie 13 osób.

V. Charakterystyka usług społecznych dla **osób starszych** w Gminie Wiskitki w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie gminy liczba osób starszych wynosiła 2 096, co stanowiło 21,04% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 28 rodzin spośród osób starszych z czego 18 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 50 członków tych rodzin, co stanowi 0,5% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Wiskitki usługi opiekuńcze świadczone dla 32 osób na łączną kwotę 55 560 zł.

Na terenie gminy funkcjonują placówki wsparcia dla osób starszych i są to 2 Kluby seniora (w tym 2 Kluby senior+).

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Wiskitki dobrze wspiera osoby starsze (38% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Wiskitki osobom starszym są wystarczające jest zbliżona. Zarówno beneficjenci usług społecznych jak i mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia częściej przyznają, że usługi są niewystarczające (odpowiednio 36% ankietowanych i 31% ankietowanych), natomiast jako wystarczające zostały wskazane przez 15% beneficjentów usług społecznych i 16% mieszkańców niekorzystających ze wsparcia.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Wiskitki jest trudne (35% beneficjenci usług społecznych, 35% niekorzystający z nich).

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminie Wiskitki z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- teleopieki
- całodobowych stacjonarnych ośrodków wsparcia.

W opinii mieszkańców gminy Wiskitki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- dzienne ośrodki wsparcia; dzienne domy pomocy
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

VI. Charakterystyka usług społecznych dla **osób z niepełnosprawnościami** w Gminie Wiskitki w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w gminie Wiskitki zamieszkiwało 1 668 osób z niepełnosprawnościami. W 2023 roku, niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 14 rodzin zamieszkujących gminę Wiskitki, w których żyło łącznie 20 osób.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Wiskitki dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (31% beneficjenci usług społecznych, 34% niekorzystający z nich).

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Wiskitki dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (44% beneficjenci usług społecznych, 35% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Wiskitki jest trudne (49% beneficjenci usług społecznych, 49% niekorzystający z nich).

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- kręgów wsparcia
- działań rehabilitacyjnych.

W opinii mieszkańców gminy Wiskitki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- działania rehabilitacyjne

- pomoc profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

VII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie bezdomności** w Gminie Wiskitki w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 16 rodzinom, obejmującym 16 osób, co stanowi 0,16% populacji.

Na terenie gminy funkcjonuje placówka wsparcia dla osób bezdomnych i jest to schronisko dla osób bezdomnych prowadzone przez organizację pozarządową z 250 miejscami.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Wiskitki źle wspiera osoby w kryzysie bezdomności (29% beneficjenci usług społecznych, 29% niekorzystający z nich).

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Wiskitki są niewystarczające (22% beneficjenci usług społecznych, 44% niekorzystający z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Wiskitki jest trudne (35% beneficjenci usług społecznych, 38% niekorzystający niej).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Wiskitki w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- schronisk dla osób bezdomnych
- pracy socjalnej
- punktów pomocy doraźnej
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową.

W opinii mieszkańców gminy Wiskitki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- noclegownie, ogrzewalnie
- punkty pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie zdrowia psychicznego** w Gminie Wiskitki w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk OPS w gminie Wiskitki wskazuje, że w 2023 roku 27 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 7 rodzin, w których funkcjonowało 11 osób. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 2 rodzinach.

Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 2 416 zł, a w przypadku przeciwdziałania alkoholizmowi 156 798 złotych. W 2023 roku przyznano 2 zasiłki okresowe z tytułu długotrwałej choroby przyznano na łączną kwotę 1 552 zł.

Gmina świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla 1 osoby, na co wydatkowano 3 571 zł.

Wśród mieszkańców gminy Wiskitki opinie na temat poziomu wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego są podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że oferowane wsparcie jest wystarczające (33% ankietowanych) niż niewystarczające (17% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (31% są niewystarczające, 19% są wystarczające).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Wiskitki są niewystarczające (40% beneficjenci usług społecznych, 39% niekorzystający z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Wiskitki jest trudne (47% beneficjenci usług społecznych, 53% niekorzystający z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Wiskitki w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- specjalistycznych usług świadczonych w miejscu zamieszkania przez gminę
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W opinii mieszkańców gminy Wiskitki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- specjalistyczne usługi świadczone w miejscu zamieszkania przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w Gminie Wiskitki w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS W 2023 roku, w gminie Wiskitki, zamieszkiwało 1 950 osób w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 19,58% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 14,13% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 107 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 6 i stanowiły 23,08% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 7 i stanowiły 26,92% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 8 i stanowiły 30,77% rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 4 i stanowiły 15,38% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi była 1 i stanowiła 3,85% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 5 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 18 osób.

W 2023 r. w gminie Wiskitki świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 50 dzieci co stanowiło koszt 22 783 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 20 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 84 737 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 4 288 673 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 1 rodzinie, w której była 1 osoba.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Wiskitki dobrze wspiera rodziny z dziećmi (49% beneficjenci usług społecznych, 44% niekorzystający z nich).

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Wiskitki są wystarczające (31% beneficjenci usług społecznych, 27% niekorzystający z nich).

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Wiskitki jest zbieżna. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (35% ankietowanych) niż jest łatwe (31% badanych). Podobnie mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia usług społecznych przyznają, że ich zdaniem uzyskanie takiej pomocy jest trudne (27% ankietowanych uznało, że jest trudne, 24% badanych, że jest łatwe).

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gminy Wiskitki w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- poradnictwa, warsztatów, terapii
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci.

W opinii mieszkańców gminy Wiskitki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie i inne działania podnoszące umiejętności i kompetencje rodziny
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Wiskitki w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji w gminie mają wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanych pojęciem deinstytucjonalizacji i rozumieją jej definicję.

Opinie przedstawicieli badanych instytucji na temat tego, czy rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce, są podzielone. Połowa z nich uważa, że tak natomiast druga połowa uważa, że nie.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osób w kryzysie bezdomności, rodzin z dziećmi oraz rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Wiskitki to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz słabo rozwinięta współpraca z organizacjami pozarządowymi (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – połowa wskazuje, że są zdecydowanie niegotowe, połowa, że raczej gotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – raczej niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – zdecydowanie niegotowe.

Przedstawiciele badanych instytucji w gminie Wiskitki słyszeli o idei tworzenia centrum usług społecznych. Połowa przedstawicieli badanych instytucji pozytywnie ocenia ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych w gminie Wiskitki. Przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Połowa przedstawicieli badanych instytucji przyznało, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe, zaś jego doświadczenia we współpracy z nimi są pozytywne.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW GMINY WISKITKI W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców gminy Wiskitki wyniosła 9 960 osób. Przyrost naturalny w gminie jest ujemny i kształtuje się na poziomie -57 osób w 2023 roku. Saldo migracyjne jest ujemne i wynosi - 46 osób. W strukturze demograficznej przeważały kobiety, które stanowiły 50,40% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Wiskitki w 2023 r

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	9 960	1 5030	1 1658
Gęstość zaludnienia	66	596,10	234,9
Przyrost naturalny	-57	-66	-30
Saldo migracji	-46	21	31
Kobiety na 100 mężczyzn	102	105	101
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	1 950, 19,58%	2 853, 19,79%	2 341, 19,79%
w tym K	964	1 380	1 139
w tym M	986	1 473	1 202
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	5 914, 59,38%	8 616, 58,03%	6 753, 58,08%
w tym K	2 732	4 089	3 589
w tym M	3 182	4 527	3 164
Liczba i % osób 65+	2 096, 21,04%	3 560, 22,18%	2 564, 22,13%
w tym K	1 324	2 343	1 672
w tym M	772	1217	892

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Struktura ludności gminy Wiskitki wskazuje na proces starzenia się społeczeństwa. Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 35 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla gminy w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 68 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 108 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym

- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 27,10%
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 21,04%, w tym dla kobiet 13,29%, a dla mężczyzn 7,75%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Wiskitki w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Dochody gminy per capita	7 715,05 zł	8 326,85 zł	7 388,45
Dochody własne per capita	4 123,73 zł	4 383,43 zł	2 813,98
Podmioty w REGON/1000 mieszk.	102	122,8	99

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą gminy Wiskitki w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody gminy per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji gminy, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynika, że dochody gminy per capita są niższe od średniej powiatowej i wyższe od wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych przewyższa wskaźnik dla województwa i jest niższy od wskaźnika dla powiatu.

Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Wiskitki w 2023 r

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	29	50,20	38
NGO/ 1000 mieszk.	2,91	3,18	3,38
Frekwencja w wyborach samorządowe	47,52%	53,00%	58,92%
Frekwencja w wyborach parlamentarne	75,26%	77,25%	73,86%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące gminy Wiskitki w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców gminy w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźników dotyczących NGO są one niższe od średniej w powiecie i województwie. W zakresie aktywności obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość wskaźnika wyborów samorządowych jest niższa od średniej dla powiatu i województwa. W przypadku wyborów parlamentarnych wartość wskaźnika jest niższa od średniej dla powiatu i wyższa od średniej dla województwa.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W gminie Wiskitki funkcjonuje jedna jednostka organizacyjna pomocy społecznej tj. miejsko-gminny ośrodek pomocy społecznej.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Wiskitki

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania	Sposób finansowania
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Kościuszki 1, 96-315 Wiskitki	Urząd Gminy	18	7 251 256 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zapewnia on szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tej jednostki.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Wiskitki

Typ Podmiotu Ekonomii Społecznej	Liczba Podmiotów
Organizacje pozarządowe	29
Koła Gospodyń Wiejskich	12
Spółdzielnia socjalna	0
Zakład Aktywności Zawodowej	0
Centrum Integracji Społecznej	0
Klub integracji Społecznej	0
Warsztaty Terapii Zajęciowej	0

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W gminie Wiskitki funkcjonują podmioty ekonomii społecznej, które wspierają lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominują organizacje pozarządowe, których liczba wynosi 29, co stanowi największą grupę w tej kategorii. Wśród nich działa także 12 Kół Gospodyń Wiejskich, angażujące się w aktywność społeczną i kulturalną.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Wiskitki

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Sport	9
Kultura	1
Edukacja	1
Zdrowie	0
Pomoc społeczna	0
Bezpieczeństwo	10
Rozwój lokalny	2
Ekologia	0
Demokracja	0
Wsparcie organizacji pozarządowych	0
Rynek pracy	0
Działalność międzynarodowa	0
Nauka i technika	0

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Branżowe	0
Religia	0
Suma	23

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych <https://spis.ngo.pl/mazowieckie-wiskitki-143805?cat%5B2386%5D=2387&cat%5B2898%5D=2899> i zestawienia udostępnionego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor [dostęp 1.12.2024].

W gminie Wiskitki w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 29 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazały 23 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności, lub nie musiała wskazać wcale). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowych na terenie gminy są te o charakterze bezpieczeństwa i sportowym.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Wiskitki

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone usługi
Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Wiskitkach	Plac Wolności 34, 96-315 Wiskitki	Gmina Wiskitki	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnicze
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Medycyna Rodzinna"	96-315 Wiskitki, Plac Wolności 5	Podmiot prywatny	Brak danych	NFZ	Usługi medyczne
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Kamed"	96-315 Jesionka, AL. Partyzantów 22	Podmiot prywatny	Brak danych	NFZ	Usługi medyczne
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Medycyna Rodzinna"	96-317 Guzów, ul. Ogińskiego 2	Podmiot prywatny	Brak danych	NFZ	Usługi medyczne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędu Gminy Wiskitki. Więcej informacji na stronie gminy pod adresem: <https://wiskitki.pl/> [Dostęp: 18.12.2024]

W tabeli 7 zawiera zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie gminy Wiskitki. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawione podmioty realizują różnorodne zadania w zakresie kultury, czytelnictwa wspierając rozwój społeczności lokalnej. W przypadku placówek niepomocowych w gminie funkcjonują: miejsko-gminna biblioteka publiczna, 3 placówki służby zdrowia.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminie Wiskitki w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla powiatu i województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	188	358	265
- świadczenia pieniężne	96	218	154
- świadczenia niepieniężne	102	173	131
Liczba rodzin	184	302	260
Liczba osób w rodzinach	329	555	553

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Wiskitki (MRiPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	22,87%	24,12%	40,32%
- w wieku produkcyjnym	39,89%	48,98%	42,21%
- w wieku poprodukcyjnym	37,23%	26,90%	17,47%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	47,87%	47,92%	49,13%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	52,13%	52,08%	50,87%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Wiskitki (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w Gminie Wiskitki pokazuje, że dominującą formą wsparcia są świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 96 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie niepieniężnej otrzymały 102 osoby. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwali w przeważającej części mężczyźni i osoby w wieku produkcyjnym.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Wiskitki w 2023 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Ubóstwo	94	130	51,09%	1,31%
Sieroctwo	0	0	0%	0%
Bezdomność	16	16	8,7%	0,16%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	9	40	4,89%	0,4%
- w tym wielodzietność	5	24	2,72%	0,24%
Bezrobocie	30	63	16,3%	0,63%
Niepełnosprawność	14	20	7,61%	0,2%
Długotrwała lub ciężka choroba	27	38	14,67%	0,38%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	16	47	8,7%	0,47%
- w tym rodziny niepełne	9	27	4,89%	0,27%
- w tym rodziny wielodzietne	5	25	2,72%	0,25%
Przemoc domowa	1	4	0,54%	0,04%

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0%	0%
Alkoholizm	7	11	3,8%	0,11%
Narkomania	2	2	1,09%	0,02%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	1,09%	0,02%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0%	0%
Zdarzenie losowe	4	7	2,17%	0,07%
Sytuacja kryzysowa	0	0	0%	0%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej¹, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród powodów przyznawania pomocy przez OPS w Gminie Wiskitki w 2023 roku należy wymienić następujące:

- ubóstwo dotknęło 94 rodzin
- bezrobocie wystąpiło u 30 rodzin
- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 27 rodzin
- bezdomność dotknęła 16 rodzin
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego dotyczyła 16 rodzin, w tym 9 rodzin niepełnych oraz 5 rodzin wielodzietnych
- niepełnosprawność dotknęła 14 rodzin
- potrzeba ochrony macierzyństwa dotyczyła 9 rodzin w tym 5 rodzin wielodzietnych
- alkoholizm wystąpił u 7 rodzin
- zdarzenie losowe dotyczyło 4 rodzin
- narkomania dotknęła 2 rodzin
- przemoc domowa wystąpiła u 1 rodziny
- trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego 2 rodzin
- sieroctwo, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy, sytuacja kryzysowa, klęska żywiołowa lub ekologiczna, nie były przyczyną przyznania wsparcia z pomocy społecznej.

¹ Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 49 osobom na łączną kwotę 285 001 zł. Z tego:

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymały 42 osoby na sumę 255 419 zł.
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 7 osobom na kwotę 29 582 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 5 osobom na łączną kwotę 4 850 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 2 zasiłki o wartości 2 522 zł.
- z tytułu długotrwałej choroby przyznano 2 zasiłki na łączną kwotę 1 552 zł.

W 2023 roku gmina Wiskitki udzieliła wsparcia w różnych formach. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi otrzymały 4 osoby, na co przeznaczono łącznie 12 000 złotych. Ponadto sprawienie pogrzebu zostało zrealizowane w formie 3 świadczeń o łącznej wartości 12 000 zł. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 72 osobom na łączną kwotę 64 520 zł.

Gmina Wiskitki posiadała w 2023 roku środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 7 477 760 zł w tym w budżecie OPS 7 251 256 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

W 2023 roku gmina Wiskitki dysponowała 69 mieszkaniami komunalnymi. W ciągu roku złożono 17 wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego.

Na terenie gminy nie funkcjonuje dom pomocy społecznej prowadzony przez gminę. Mieszkańcy gminy, którzy wymagają umieszczenia w takiej placówce są kierowani do instytucji prowadzonych przez powiat. W 2023 roku takich osób było 10, a gmina poniosła koszty w wysokości 398 690 złotych za ich pobyt w domu pomocy społecznej.

W gminie Wiskitki zlokalizowane są 2 ośrodki wsparcia. Dysponują one 30 miejscami z których korzystało 30 osób, a ich budżet za 2023 rok wyniósł 103 380 zł. W placówkach zatrudnione są 2 osoby.

3. Praca socjalna

W 2023 roku w gminie Wiskitki przeprowadzono 243 wywiadów środowiskowych, którymi objęto 203 rodziny, liczących łącznie 303 osoby. Praca socjalna została skierowana do 210 rodzin, w których znajdowały się łącznie 394 osoby. W tym samym roku zawarto 13 kontraktów socjalnych, które objęły łącznie 13 osób.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie gminy liczba osób starszych wynosiła 2 096, co stanowiło 21,04% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 28 rodzin spośród osób starszych z czego 18 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 50 członków tych rodzin, co stanowi 0,5% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Wiskitki usługi opiekuńcze świadczone dla 32 osób na łączną kwotę 55 560 zł.

Na terenie gminy funkcjonują placówki wsparcia dla osób starszych i są to 2 Kluby seniora (w tym 2 Kluby senior+).

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w gminie Wiskitki zamieszkiwało 1 668 osób z niepełnosprawnościami.

W 2023 roku, niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 14 rodzin zamieszkujących gminę Wiskitki, w których żyło łącznie 20 osób.

W ramach projektów gmina oferuje także usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami: usługę opieki wytchnieniowej oraz asystentury osobistej.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 16 rodzinom, obejmującym 16 osób, co stanowi 0,16% populacji.

Gmina udzieliła 16 świadczeń schronienia na łączną kwotę 234 120 zł.

Na terenie gminy funkcjonuje placówka wsparcia dla osób bezdomnych i jest to schronisko dla osób bezdomnych prowadzone przez organizację pozarządową z 250 miejscami.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk OPS w gminie Wiskitki wskazuje, że w 2023 roku 27 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Ze wsparcia z powodu alkoholizmu korzystało w 2023 roku 7 rodzin, w których funkcjonowało 11 osób. Narkomania występowała jako powód udzielania pomocy społecznej w 2 rodzinach.

Na przeciwdziałanie narkomanii gmina przeznaczyła 2 416 zł, a w przypadku przeciwdziałania alkoholizmowi 156 798 złotych. W 2023 roku przyznano 2 zasiłki okresowe z tytułu długotrwałej choroby na łączną kwotę 1 552 zł.

Gmina świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla 1 osoby, na co wydatkowano 3 571 zł.

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS W 2023 roku, w gminie Wiskitki, zamieszkiwało 1 950 osób w wieku przedprodukcyjnym co stanowiło 19,58% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 14,13% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 107 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 6 i stanowiły 23,08% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 7 i stanowiły 26,92% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 8 i stanowiły 30,77% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 4 i stanowiły 15,38% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi była 1 i stanowiła 3,85% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 5 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 18 osób.

W 2023 r. w gminie Wiskitki świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 50 dzieci co stanowiło koszt 22 783 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 20 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 84 737 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 4 288 673 zł.

W 2023 roku poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego, rodzinnego) udzielono 1 rodzinie, w której była 1 osoba.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW GMINY WISKITKI

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w październiku i listopadzie 2024 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców gminy Wiskitki wyniosła 150 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

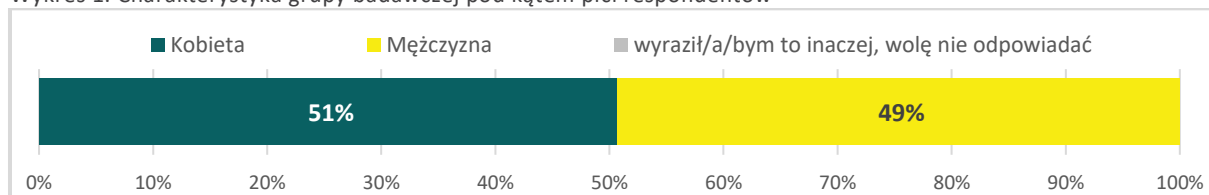
W badaniu mieszkańców gminy wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płeć, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wiskitki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

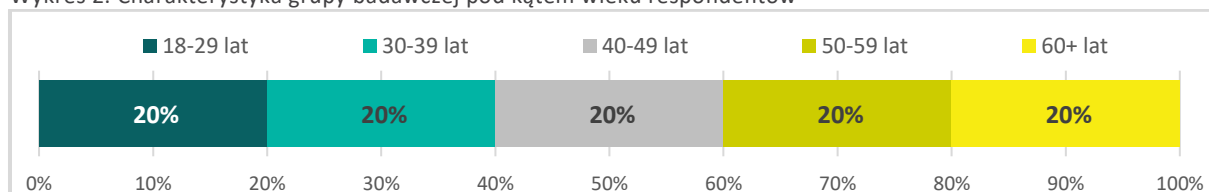
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu przeważającą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowili 51% badanych).

Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano około 20% ankietowanych.

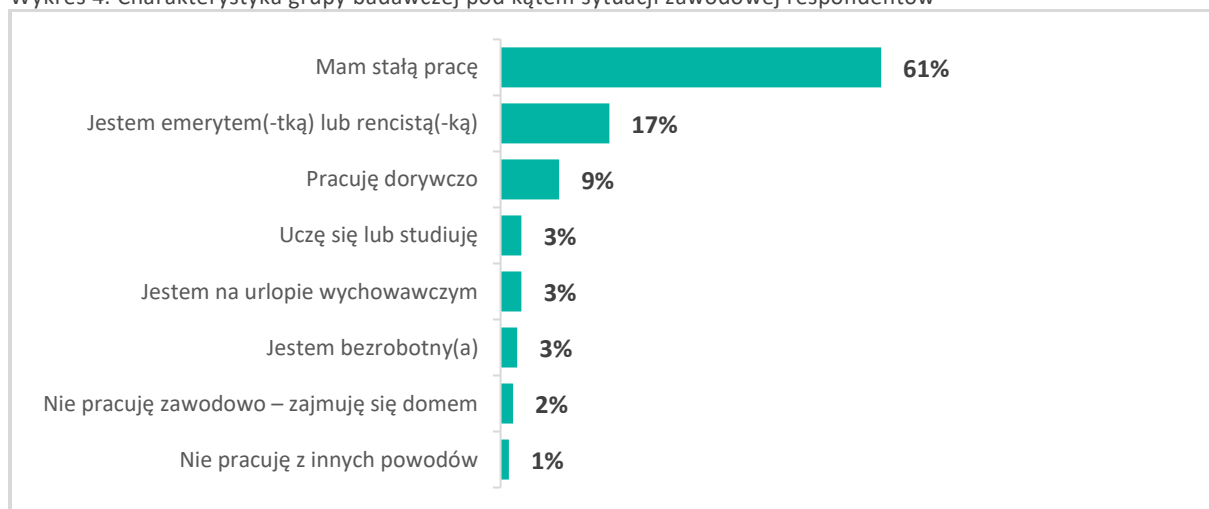
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów to dominującymi grupami byli ci z wykształceniem średnim (48% badanych) i wyższym (34% badanych).

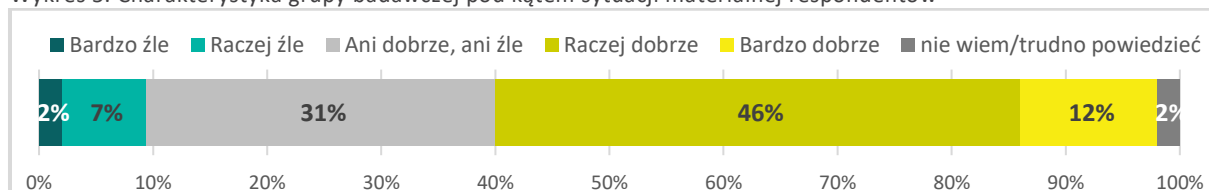
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeżeli chodzi o charakterystykę grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów przeważającą grupą były osoby posiadające stałą pracę (61% badanych).

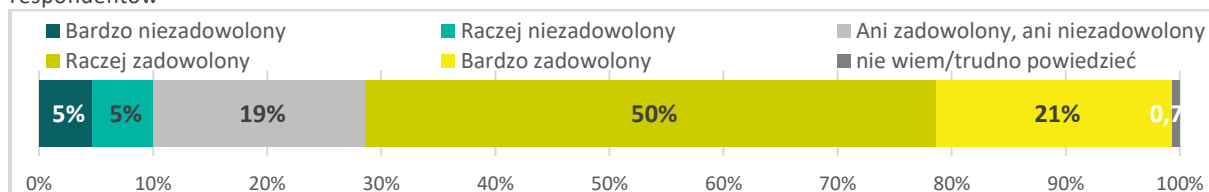
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (46% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (31% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

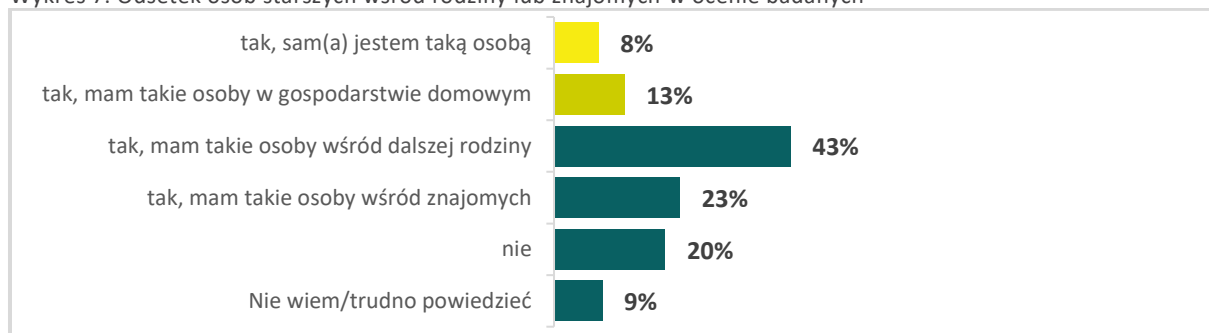
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (50% badanych) oraz bardzo zadowoleni (21% badanych) z zamieszkiwania na terenie gminy Wiskitki.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wiskitki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

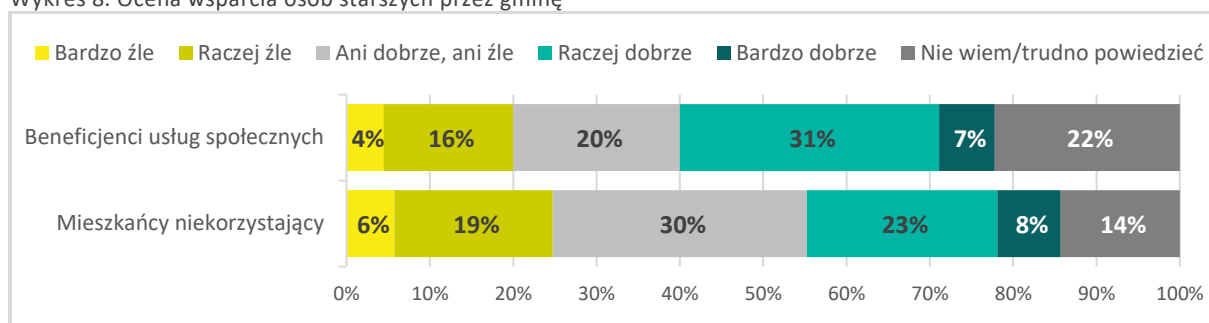
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Wiskitki 8% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 13% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 43% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 23% wśród znajomych.

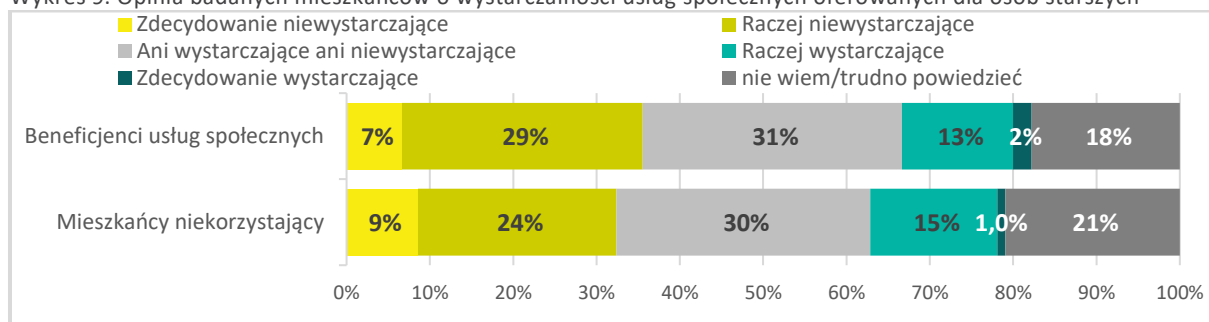
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Wiskitki dobrze wspiera osoby starsze (38% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

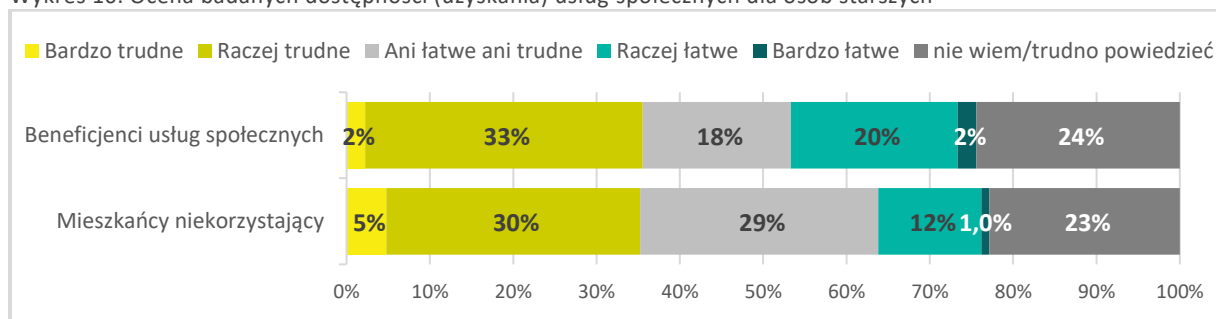
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o tym czy usługi oferowane przez gminę Wiskitki osobom starszym są wystarczające jest zbliżona. Zarówno beneficjenci usług społecznych jak i mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia częściej przyznają, że usługi są niewystarczające (odpowiednio 36% i 31% ankietowanych), natomiast jako wystarczające zostały wskazane przez 15% beneficjentów usług społecznych i 16% mieszkańców niekorzystających ze wsparcia.

Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Wiskitki jest trudne (35% beneficjenci usług społecznych, 35% niekorzystający z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych

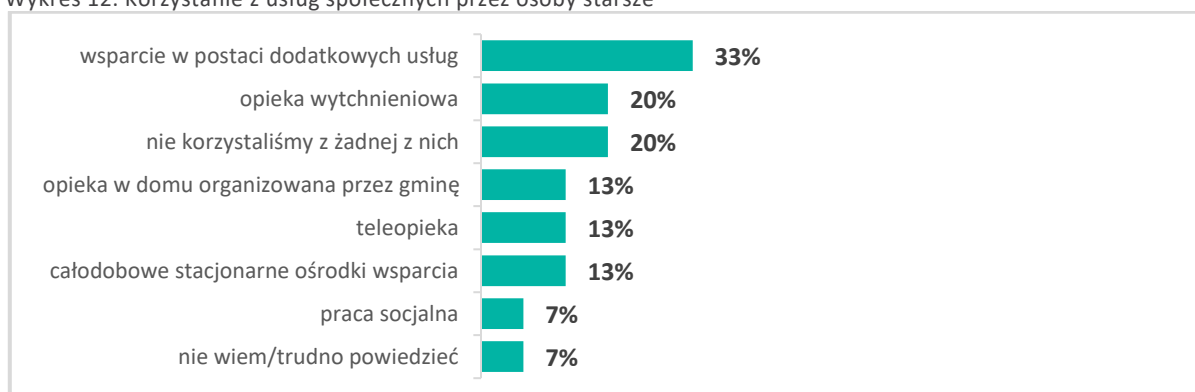

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Wiskitki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób starszych to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- dzielne ośrodki wsparcia; dzielne domy pomocy
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych najczęściej osoby starsze w ciągu ostatnich 3 lat korzystały w gminie Wiskitki z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania organizowanych przez gminę
- teleopieki
- całodobowych stacjonarnych ośrodków wsparcia.

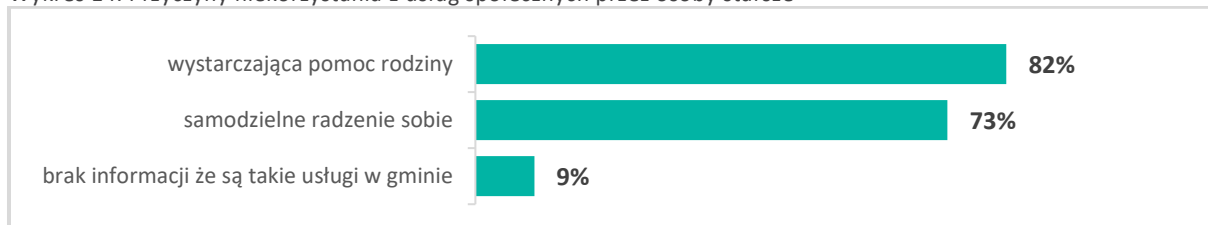
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gminy Wiskitki korzystający z usług społecznych są z nich niezadowoleni (45% niezadowolonych do 36% zadowolonych).

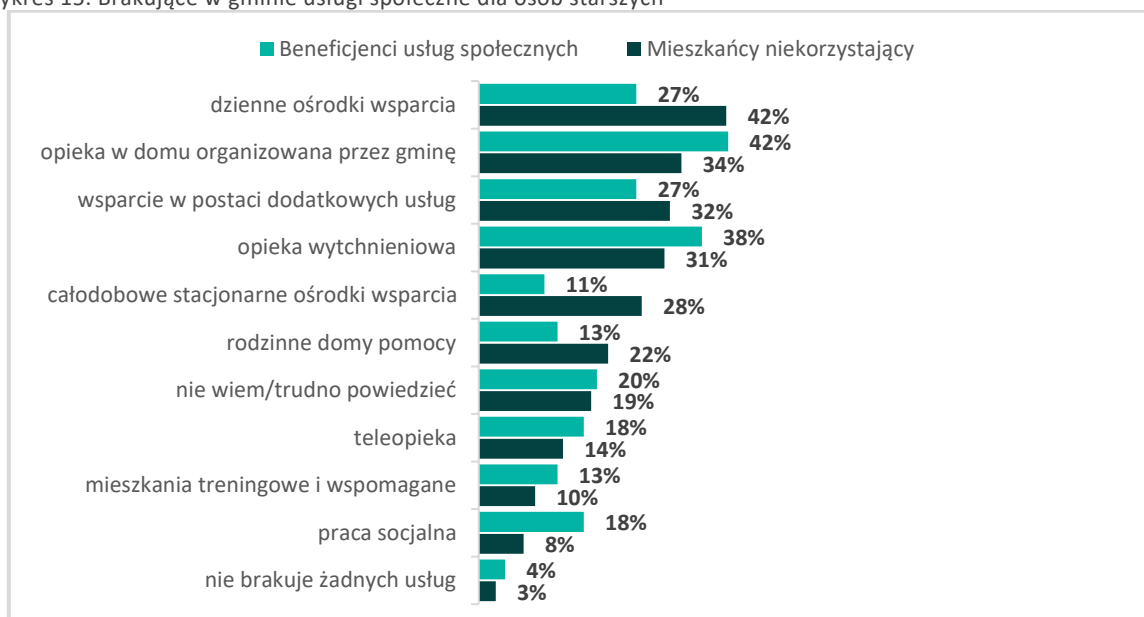
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: wystarcza im pomoc rodziny (82% ankietowanych), radzą sobie samodzielnie (73% ankietowanych), brak jest informacji o takich usługach w gminie (9% ankietowanych).

Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

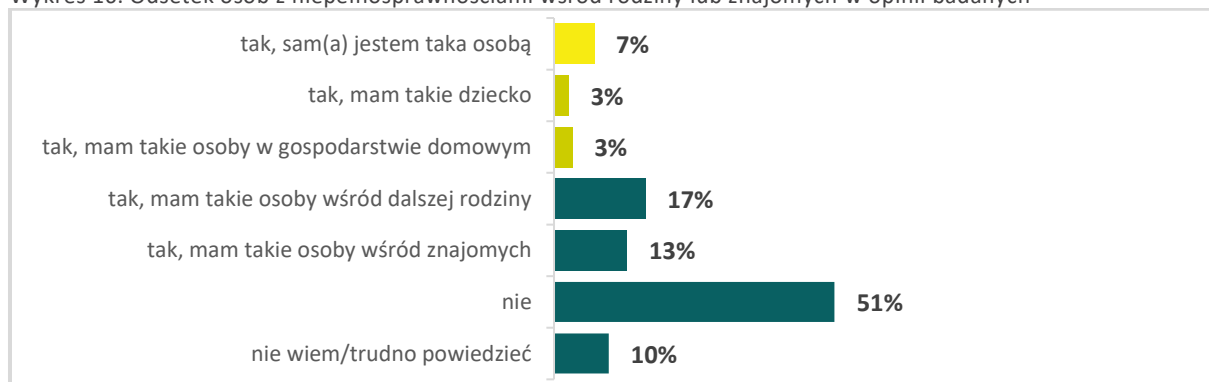
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób starszych to:

- **dzienne ośrodki wsparcia; dzienne domy pomocy**
- **usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę**
- **wsparcie w postaci dodatkowych usług**
- **wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).**

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wiskitki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

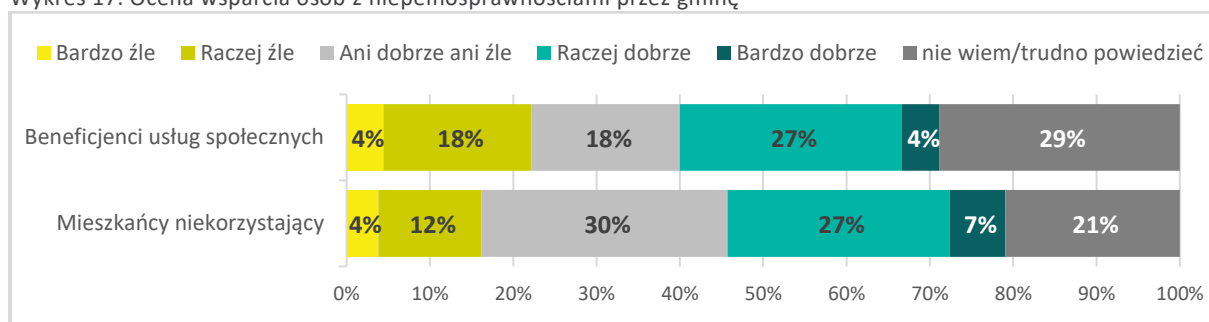
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Wiskitki 7% spośród nich stanowią os. z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 3% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 3% ankietowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 13% badanych ma takie osoby wśród znajomych.

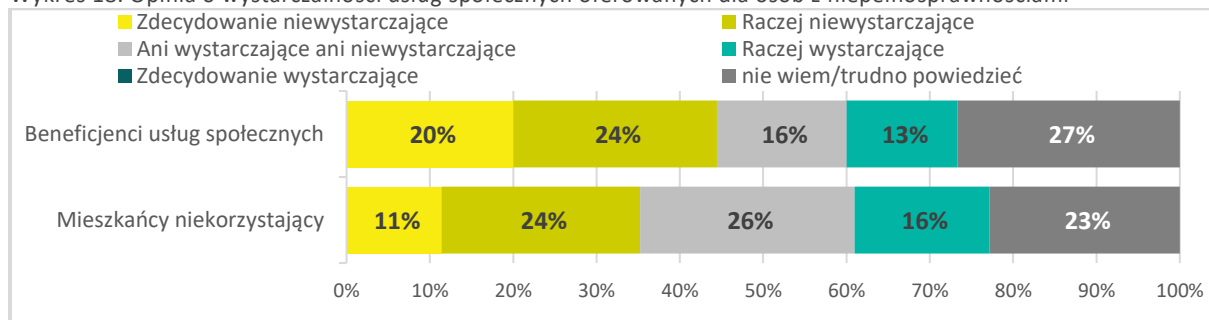
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Wiskitki dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (31% beneficjenci usług społecznych, 34% niekorzystający z nich).

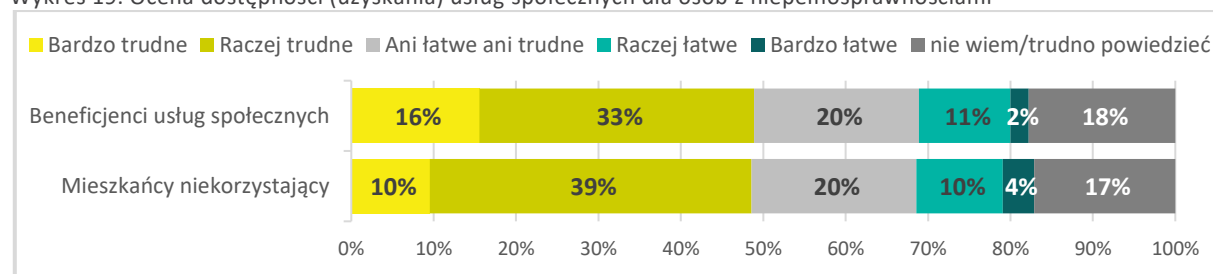
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Wiskitki dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (44% beneficjenci usług społecznych, 35% niekorzystający z nich).

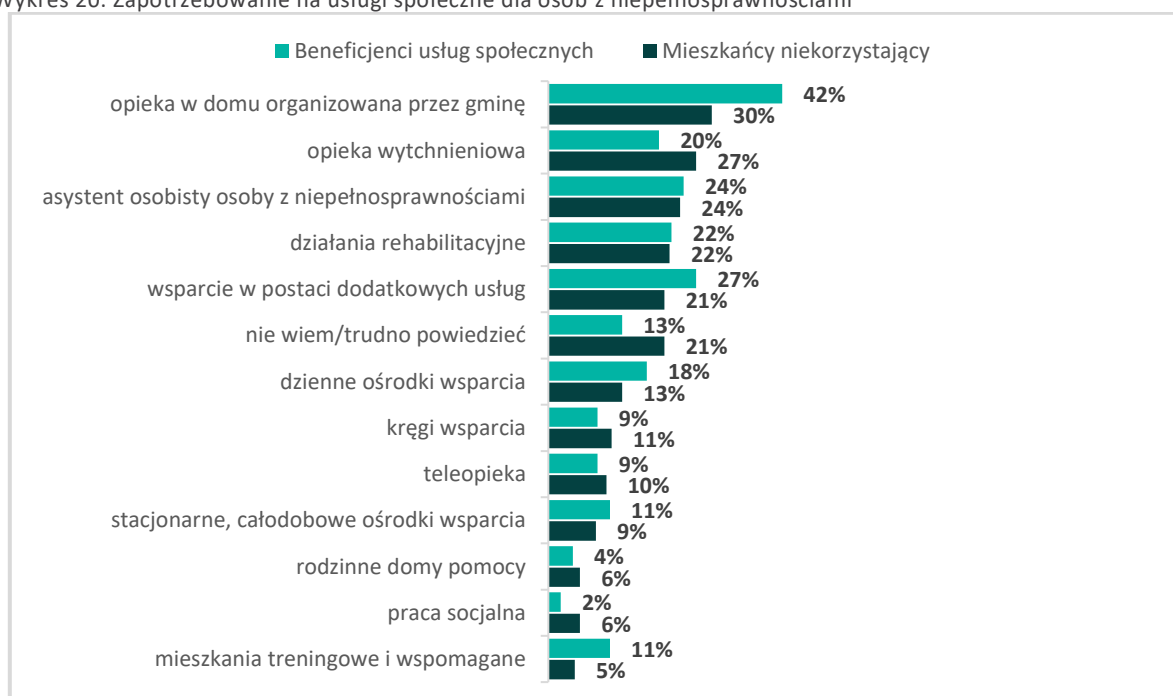
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Wiskitki jest trudne (49% beneficjenci usług społecznych, 49% niekorzystający z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

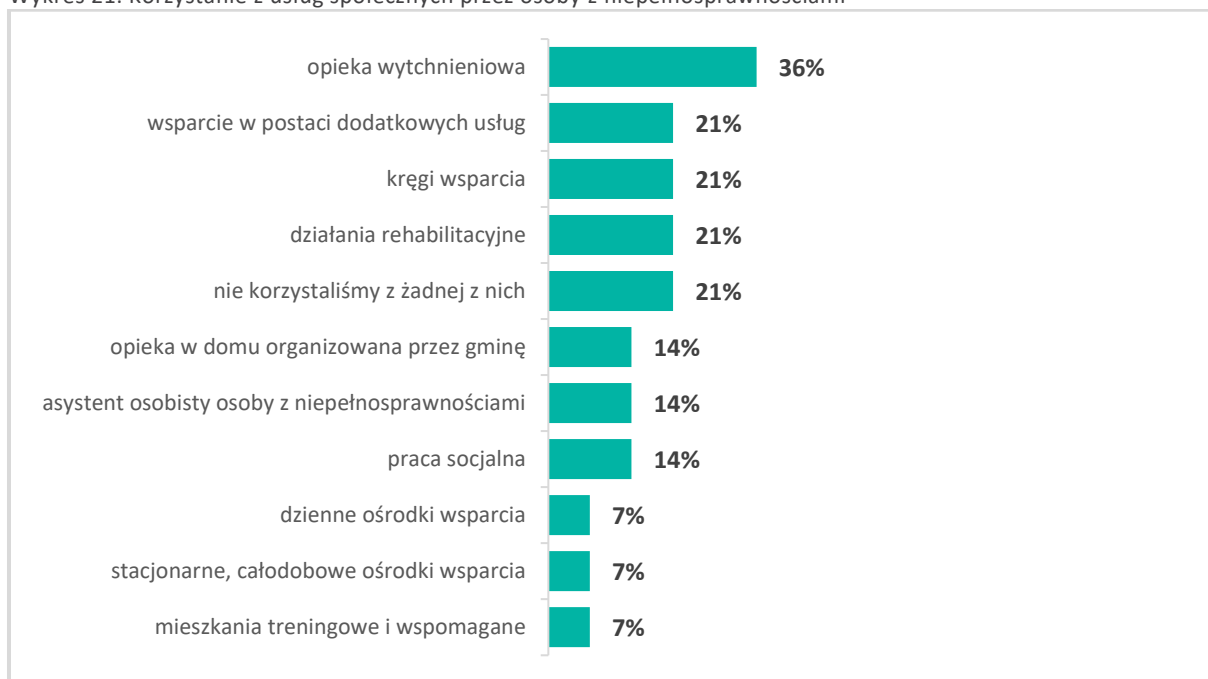

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Wiskitki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- pomoc profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- działania rehabilitacyjne.

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

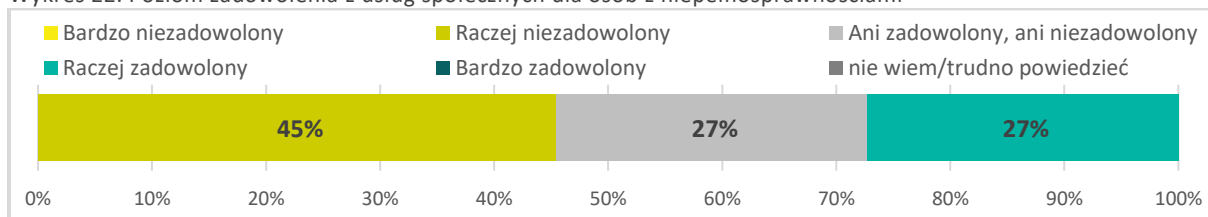

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że najczęściej osoby z niepełnosprawnościami w ciągu ostatnich 3 lat korzystali z następujących usług:

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- wsparcia w postaci dodatkowych usług
- kręgów wsparcia
- działań rehabilitacyjnych.

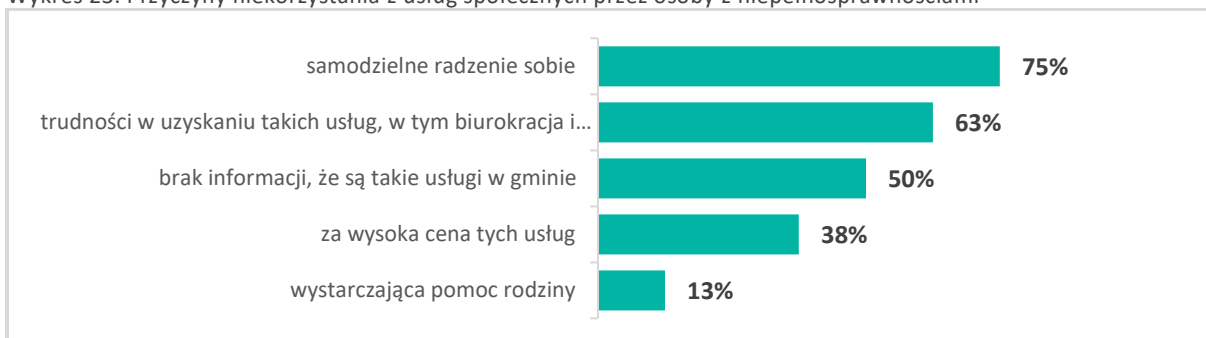
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy gminy Wiskitki, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdzili, że w większości jest z nich niezadowolona (45% niezadowolonych do 27% niezadowolonych).

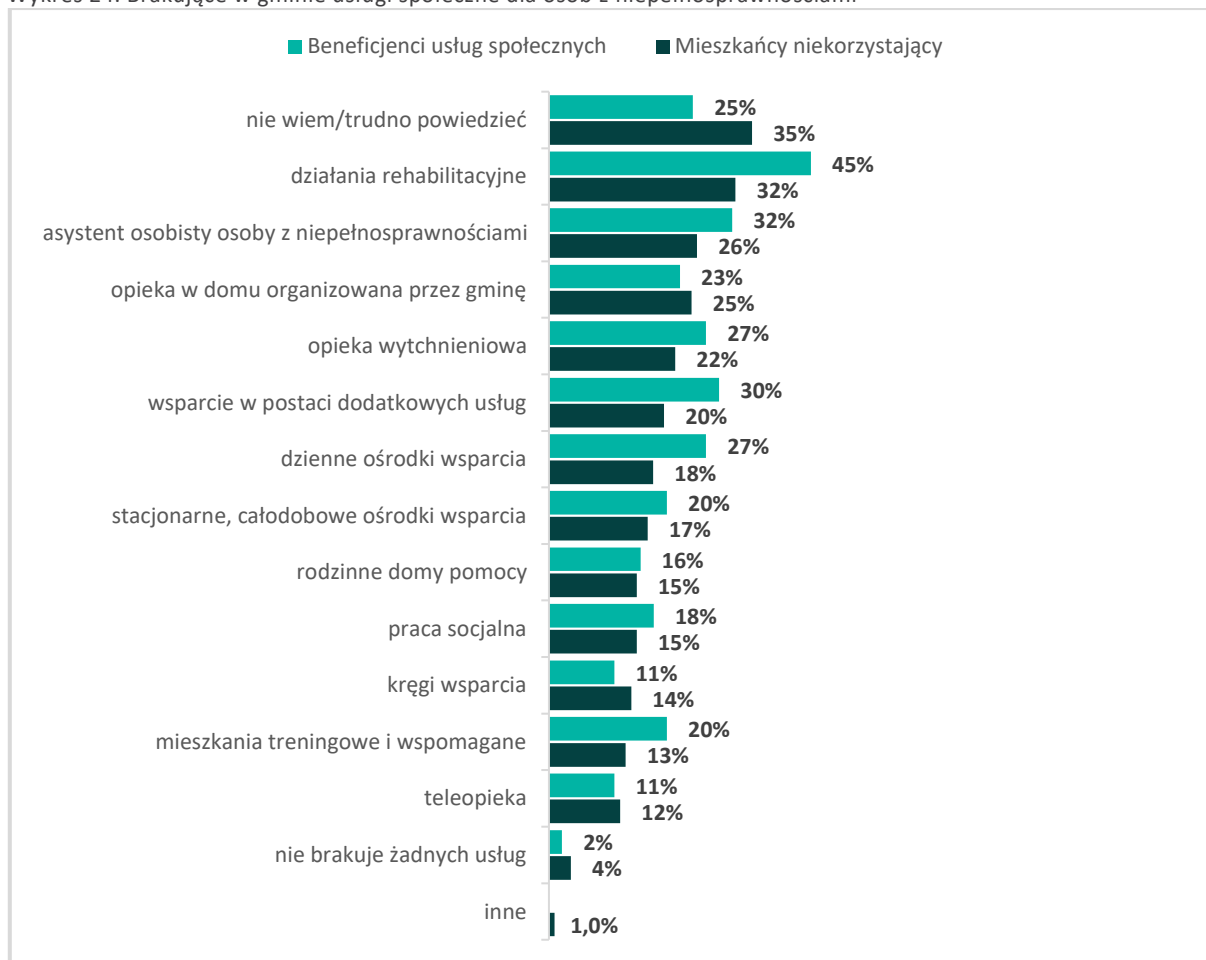
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: radzenie sobie samodzielne (75% ankietowanych), trudności w uzyskaniu dostępu takich usług, w tym: biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (63% ankietowanych) oraz brak informacji, że są takie usługi w gminie (50% ankietowanych).

Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

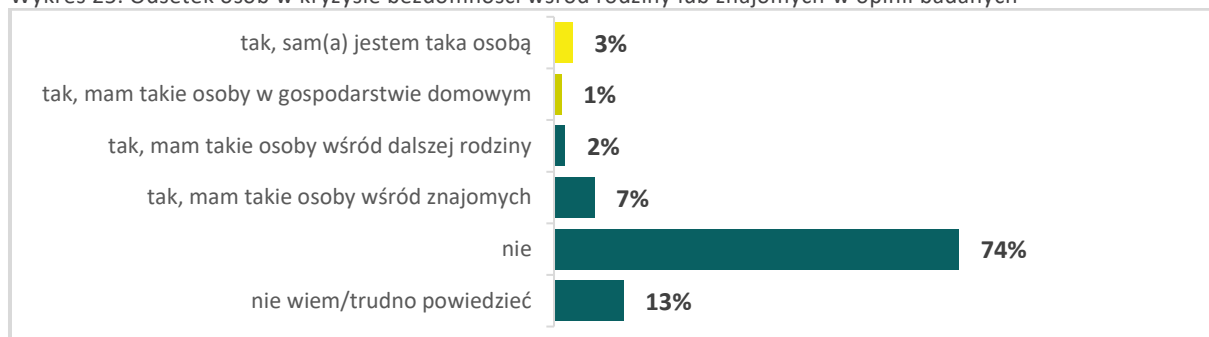
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- działania rehabilitacyjne
- pomoc profesjonalisty w postaci asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wiskitki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

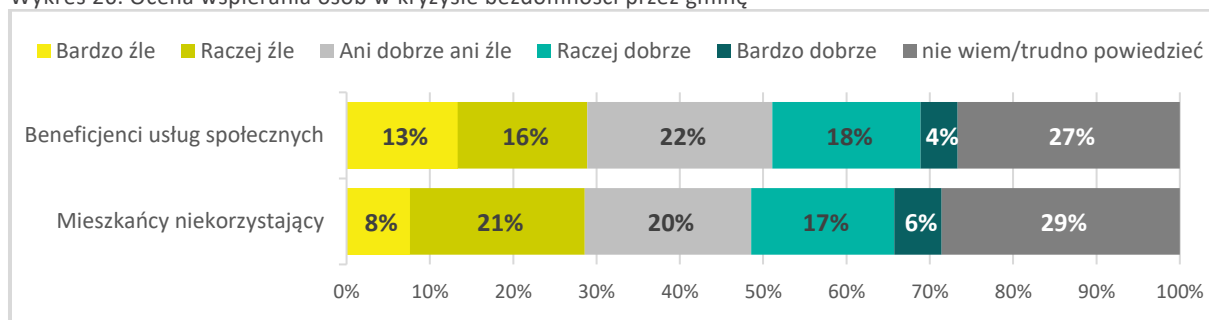
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Wiskitki niespełna 3% spośród nich stanowiły osoby w kryzysie bezdomności. Dodatkowo 1% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 2% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 7% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

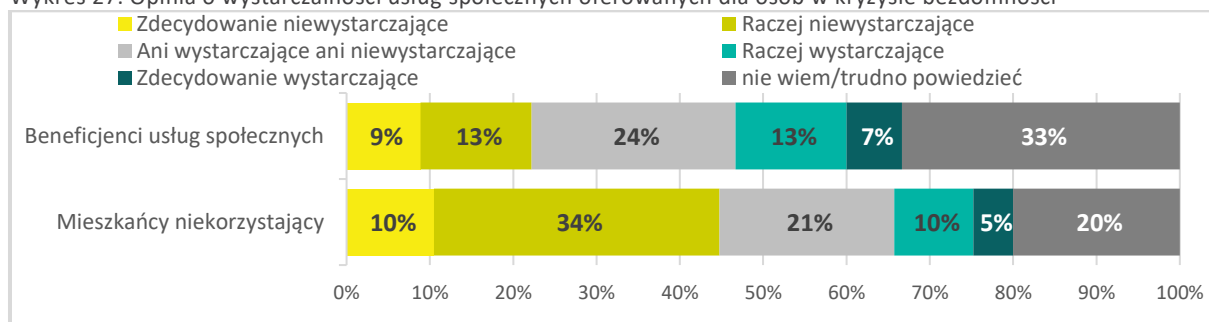
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Wiskitki źle wspiera osoby w kryzysie bezdomności (29% beneficjenci usług społecznych, 29% niekorzystający z nich).

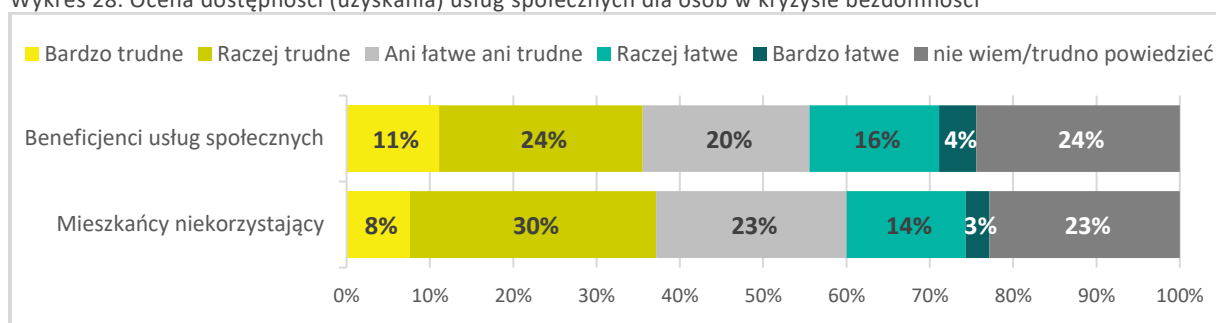
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Wiskitki są niewystarczające (22% beneficjenci usług społecznych, 44% niekorzystający z nich).

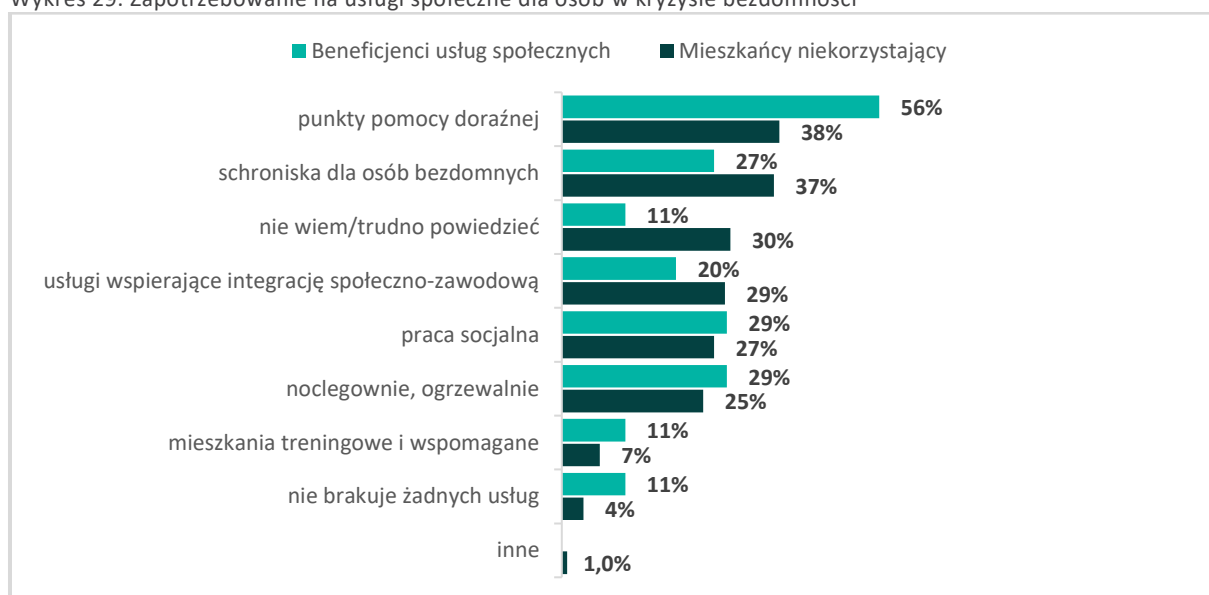
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Wiskitki jest trudne (35% beneficjenci usług społecznych, 38% niekorzystający z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

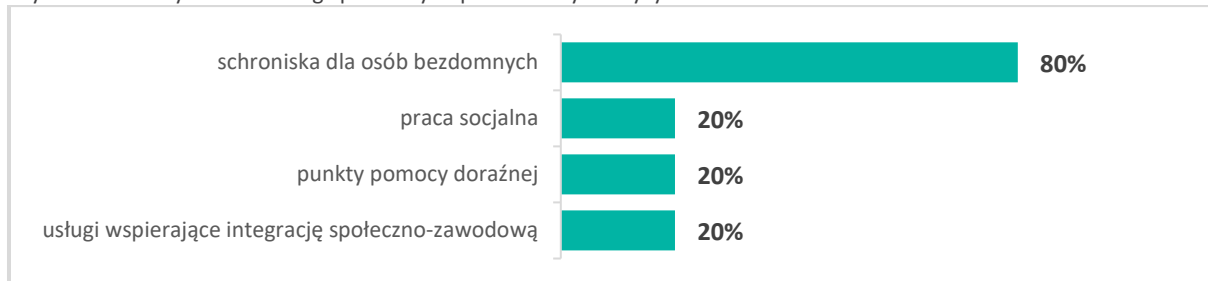

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Wiskitki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności to:

- punkty pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową
- praca socjalna.

Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności

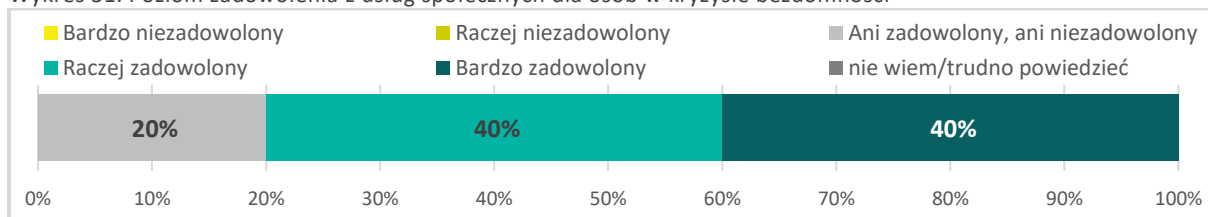

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie bezdomności z terenu gminy Wiskitki w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- schronisk dla osób bezdomnych
- pracy socjalnej
- punktów pomocy doraźnej
- usług wspierających integrację społeczno-zawodową.

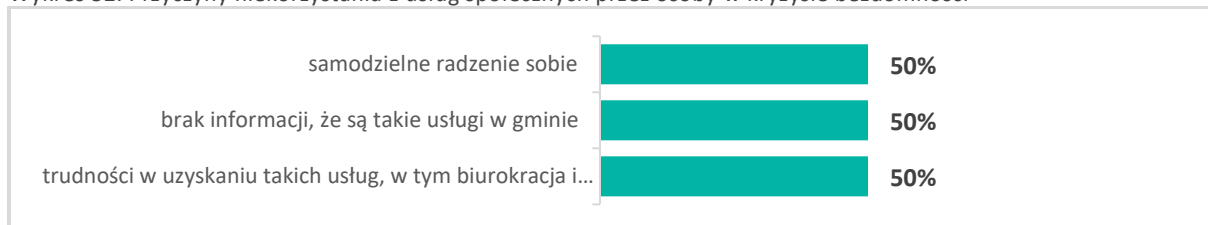
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności korzystające z usług społecznych wyrazili opinię, że są z nich zadowolone.

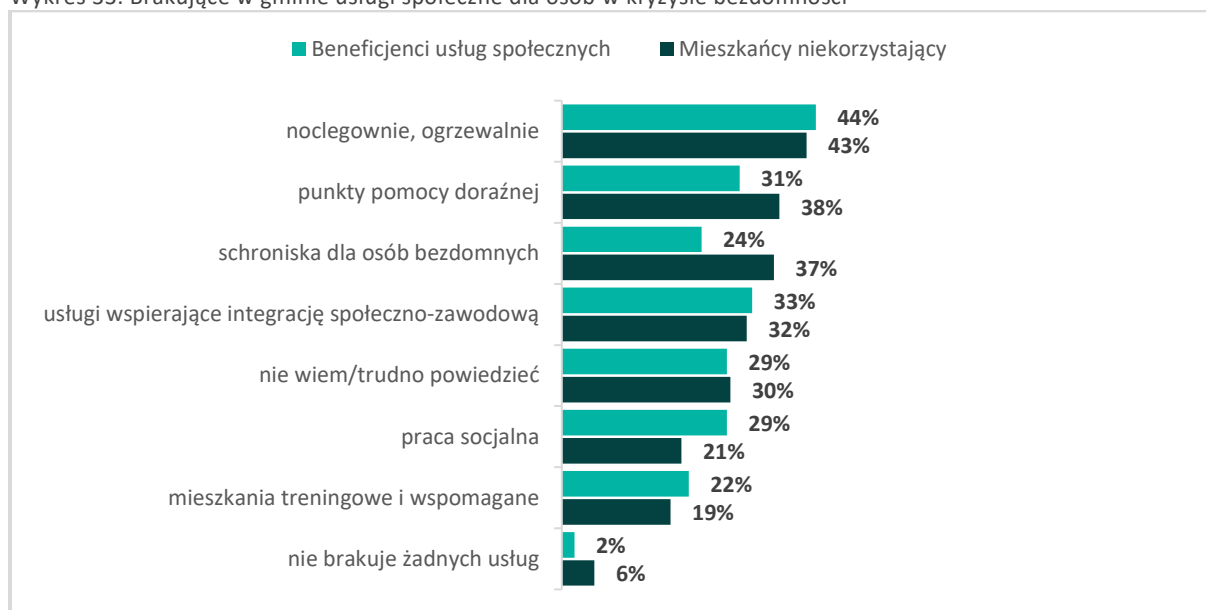
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby w kryzysie bezdomności, które nie skorzystały z usług społecznych dla nich przeznaczonych jako przyczynę głównie wskazywały na: samodzielne radzenie sobie, brak informacji, że są takie usługi w gminie oraz na trudności w uzyskaniu dostępu takich usług, w tym: biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (każda po 50% wskazań).

Wykres 33. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

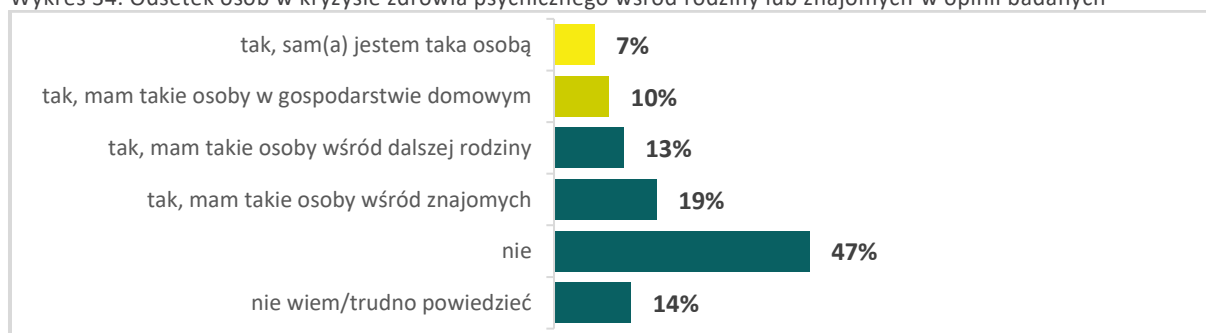
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy Wiskitki najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

- noclegownie, ogrzewalnie
- punkty pomocy doraźnej
- schroniska dla osób bezdomnych
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wiskitki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

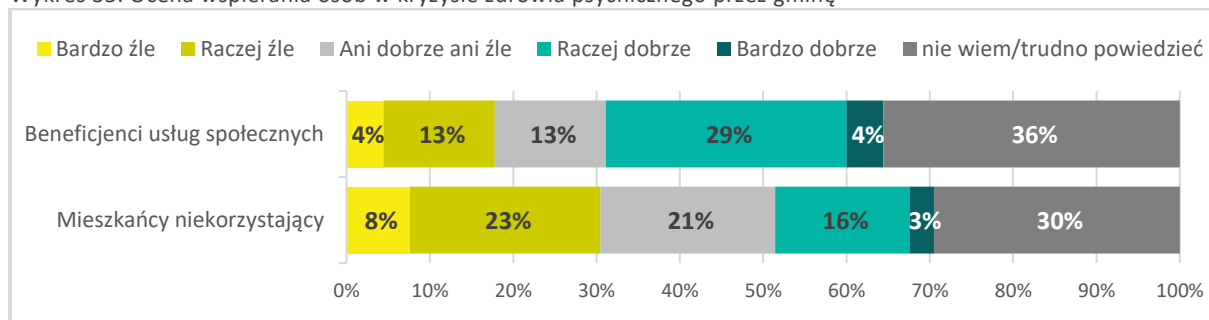
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 7% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 10% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 13% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 19% wśród znajomych.

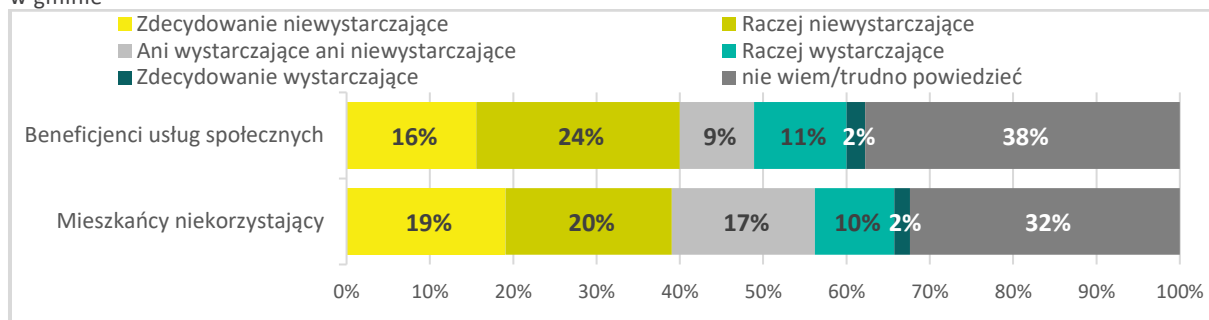
Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Wiskitki opinie na temat poziomu wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego są podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że oferowane wsparcie jest wystarczające (33% ankietowanych) niż niewystarczające (17% ankietowanych), natomiast mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia mają odwrotne zdanie (31% są niewystarczające, 19% są wystarczające).

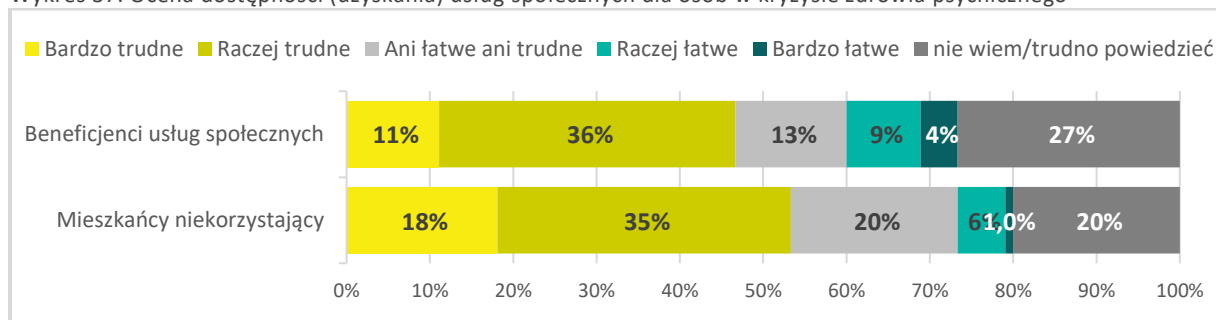
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Wiskitki są niewystarczające (40% beneficjenci usług społecznych, 39% niekorzystający z nich).

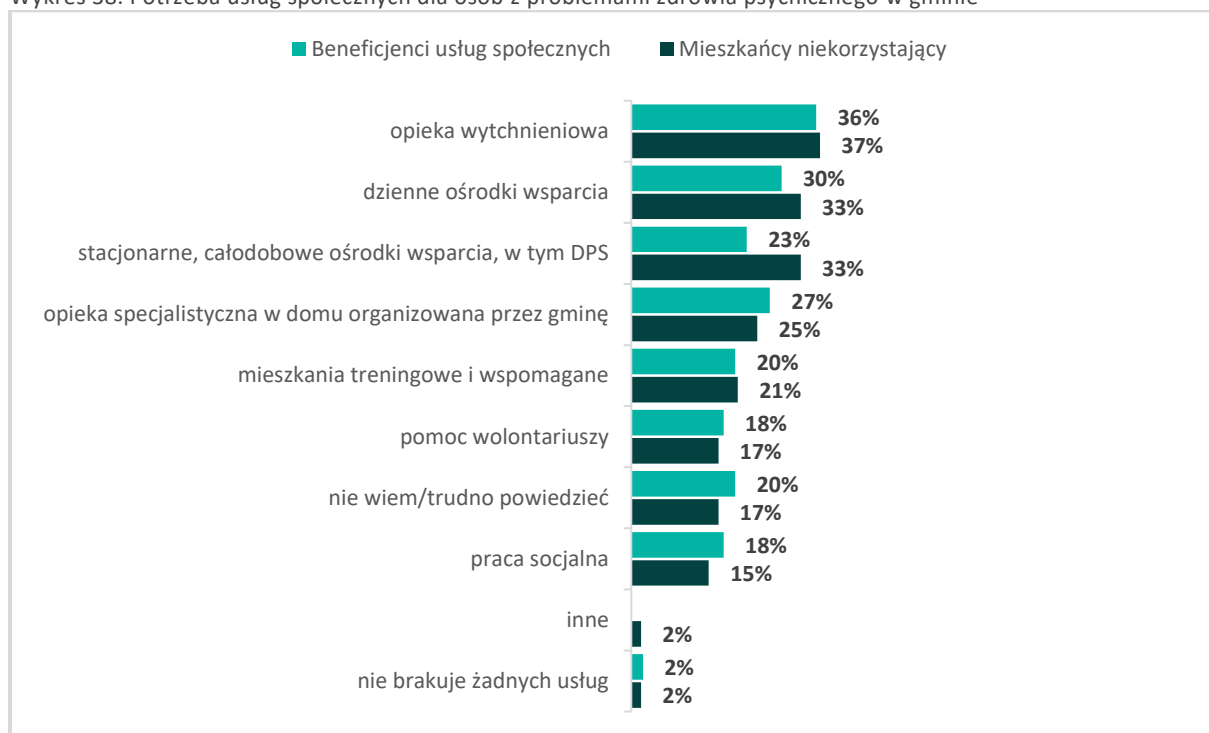
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Wiskitki jest trudne (47% beneficjenci usług społecznych, (53% niekorzystający z nich).

Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie

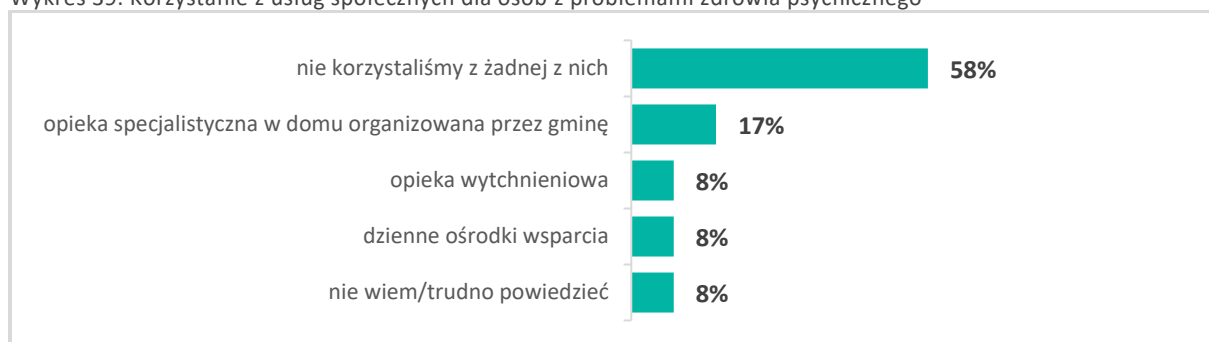

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Wiskitki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- specjalistyczne usługi świadczone w miejscu zamieszkania przez gminę.

Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

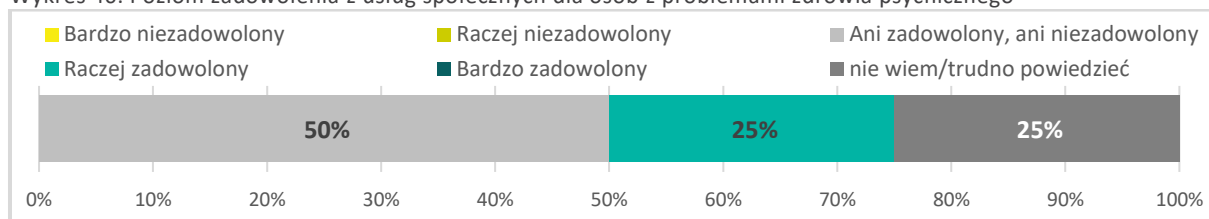
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Wiskitki w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- specjalistycznych usług świadczonych w miejscu zamieszkania przez gminę
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

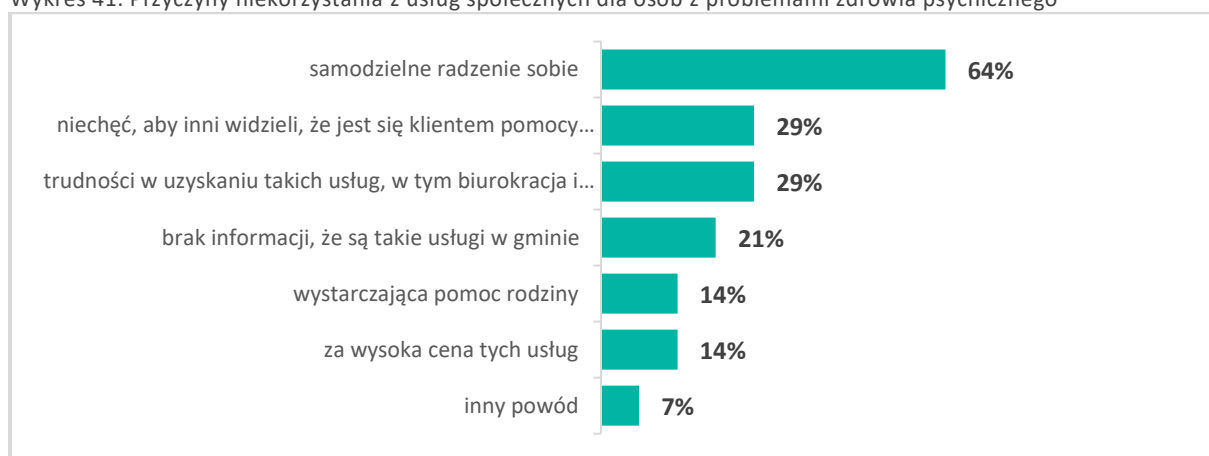
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Wiskitki korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wskazało, że nie jest ani zadowolonym, ani niezadowolonym z poziomu ich świadczenia (50% ankietowanych).

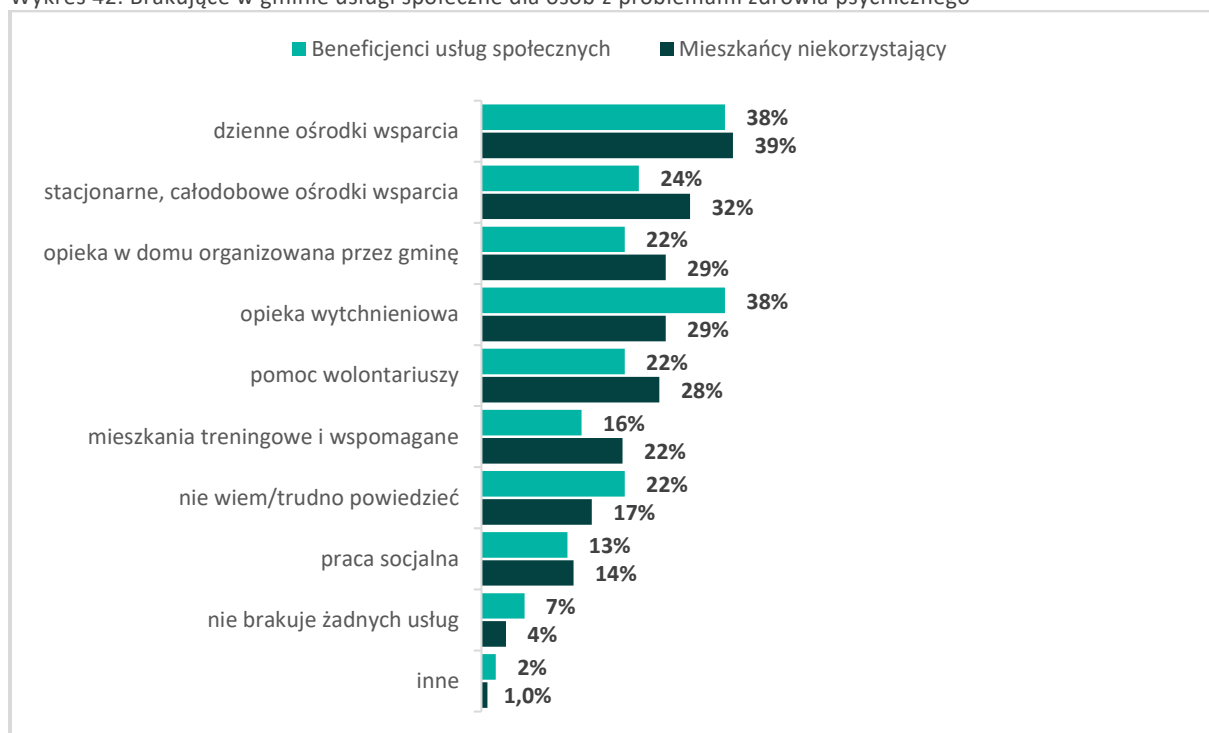
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: samodzielne radzenie sobie (64% ankietowanych), niechęć, aby inni widzieli, że jest się klientem pomocy społecznej oraz trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (po 29% ankietowanych).

Wykres 42. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

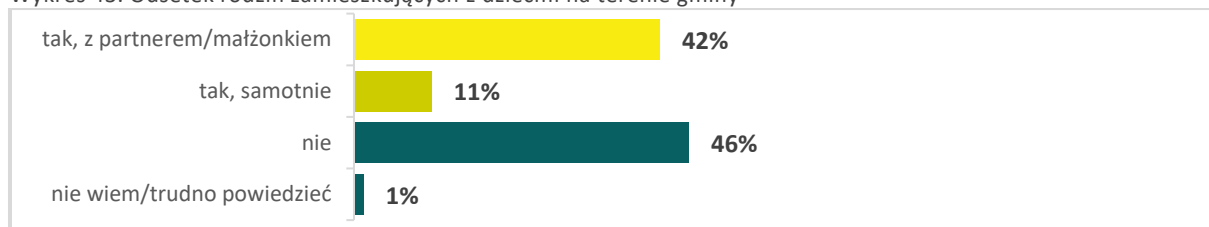
Zdaniem beneficjentów i pozostałych mieszkańców gminy Wiskitki najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego to:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia
- specjalistyczne usługi świadczone w miejscu zamieszkania przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wiskitki o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

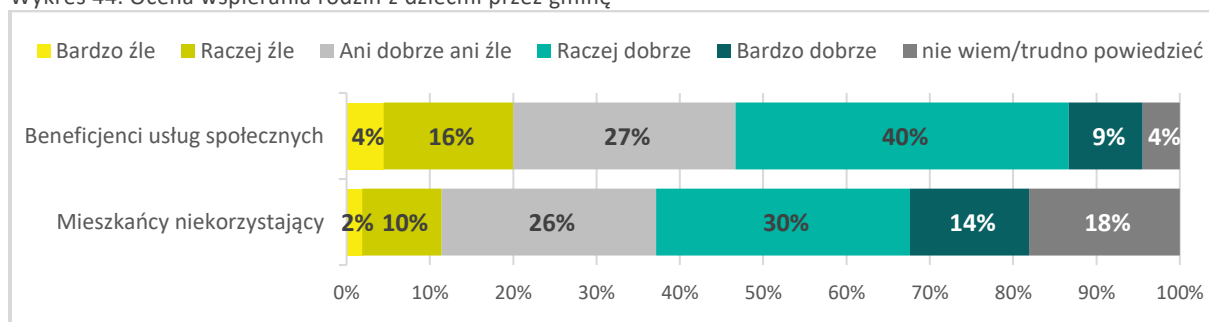
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Wiskitki 42% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 11% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 46% nie posiada dzieci.

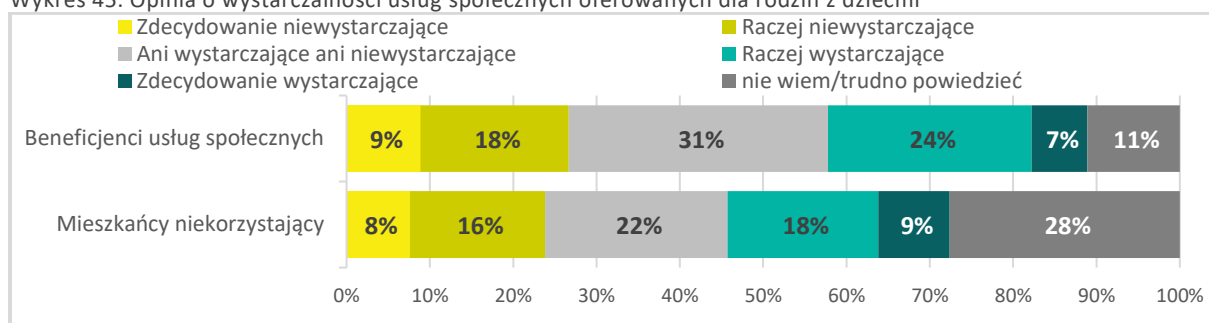
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Wiskitki dobrze wspiera rodziny z dziećmi (49% beneficjenci usług społecznych, 44% niekorzystający z nich).

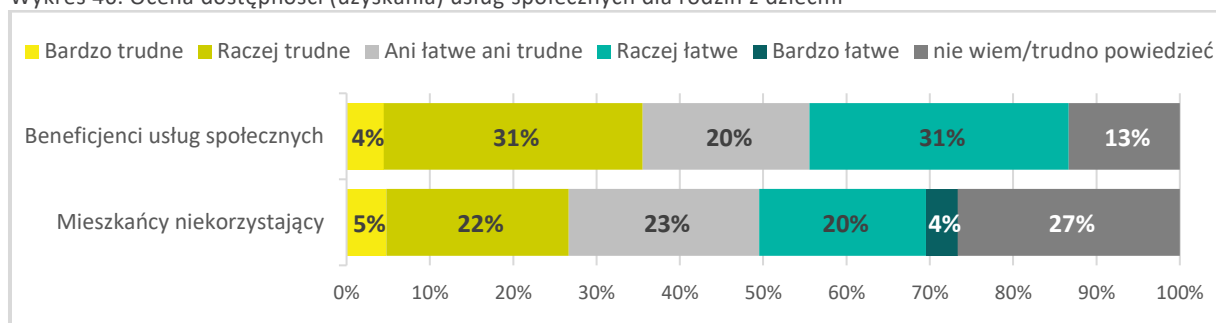
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Wiskitki są wystarczające (31% beneficjenci usług społecznych, 27% niekorzystający z nich).

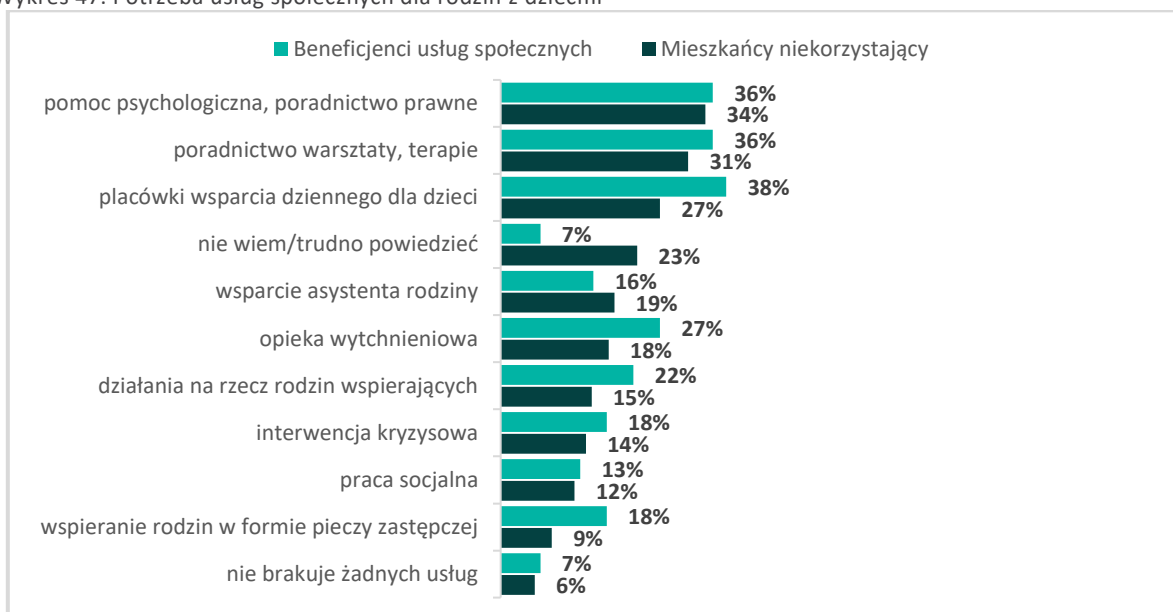
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Wiskitki jest zbieżna. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (35% ankietowanych) niż jest łatwe (31% badanych). Podobnie mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia usług społecznych przyznają, że ich zdaniem uzyskanie takiej pomocy jest trudne (27% ankietowanych uznało, że jest trudne, 24% badanych, że jest łatwe).

Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi

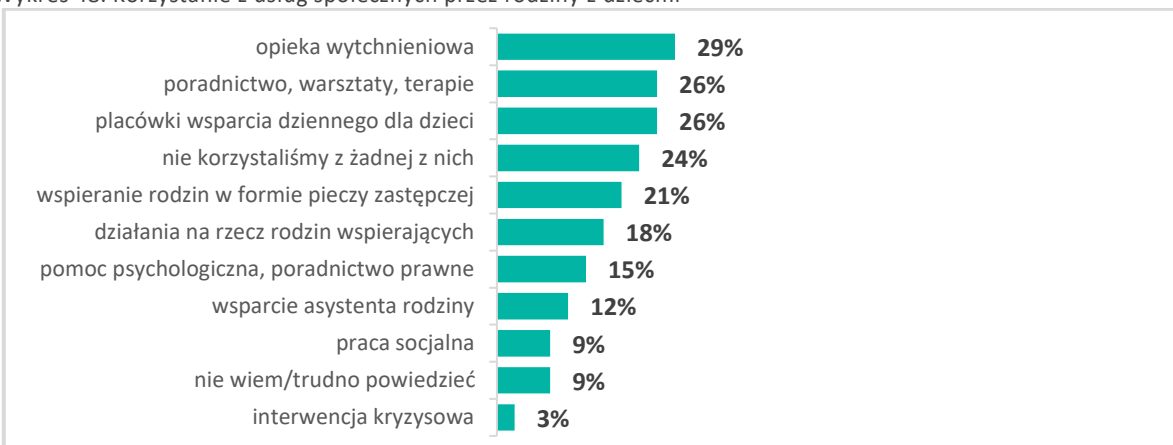

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Wiskitki najbardziej potrzebne usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie i inne działania podnoszące umiejętności i kompetencje rodziny
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci.

Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

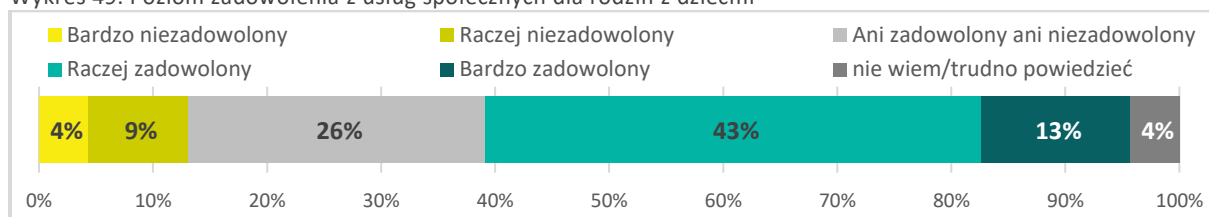

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że najczęściej rodziny z dziećmi z terenu gminy Wiskitki w ciągu ostatnich 3 lat korzystały z następujących usług:

- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służących ich odciążeniu (tzw. opieki wytchnieniowej)
- poradnictwa, warsztatów, terapii
- placówek wsparcia dziennego dla dzieci.

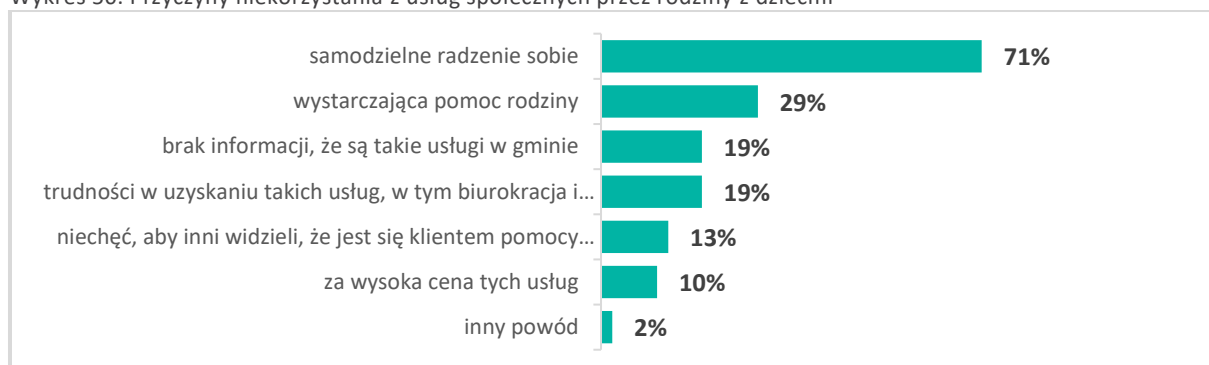
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Wiskitki korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (56% zadowolonych do 13% niezadowolonych).

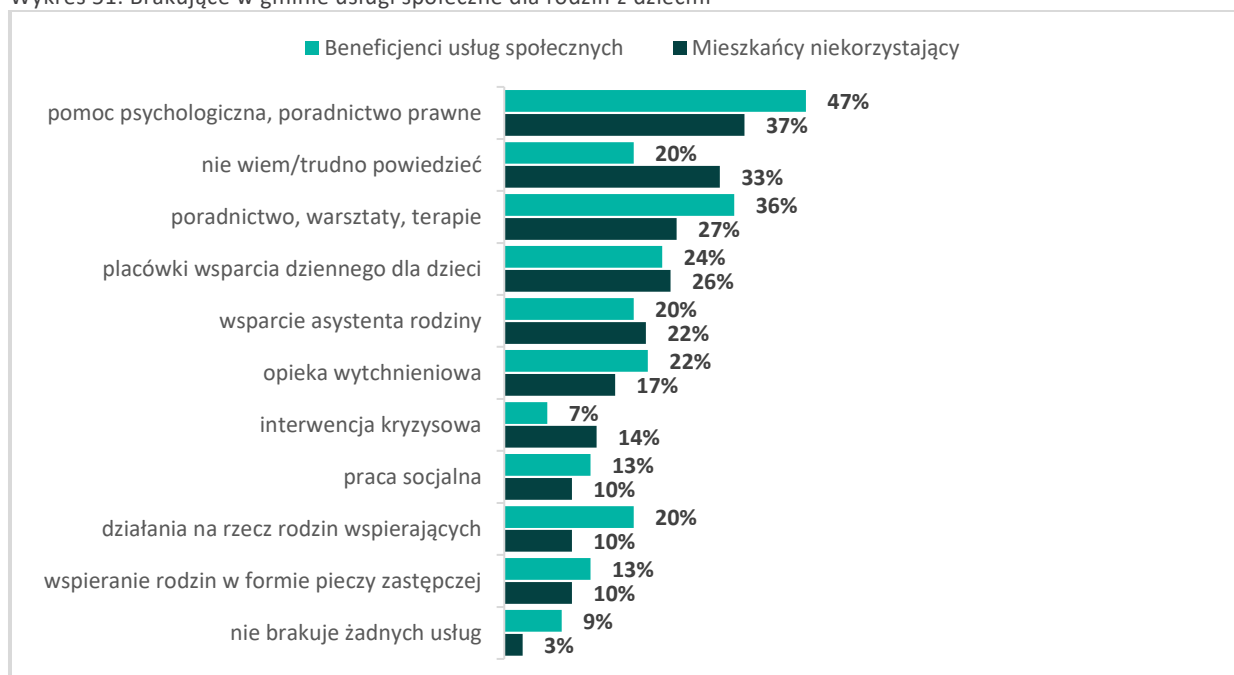
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielne z problemami (71% ankietowanych), wystarczającą pomoc rodziny (29%) oraz brak informacji, że są takie usługi na terenie gminy (19% badanych).

Wykres 51. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

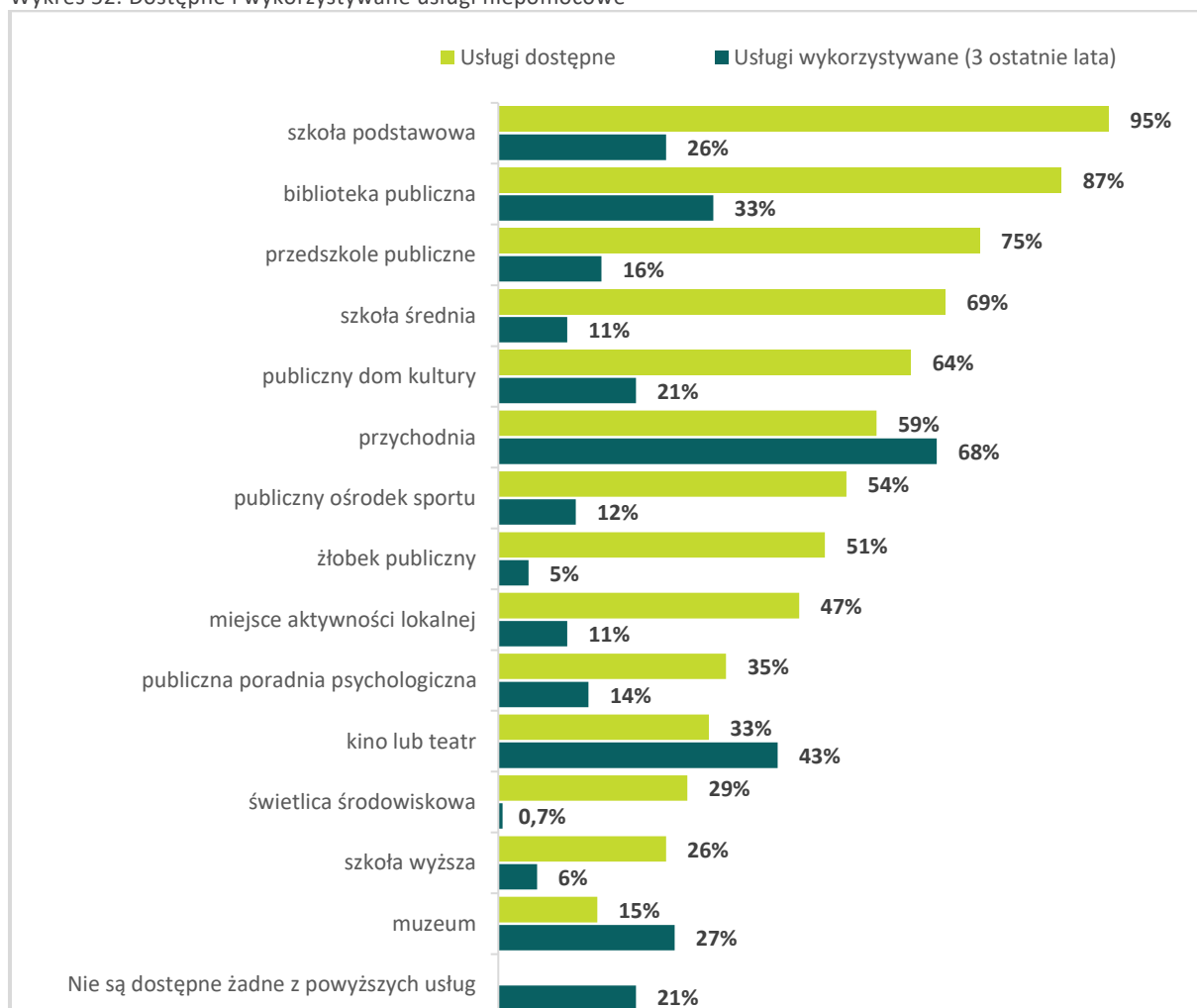
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla rodzin z dziećmi to:

- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- poradnictwo, warsztaty, terapie i inne działania podnoszące umiejętności i kompetencje rodziny
- placówki wsparcia dziennego dla dzieci

6. Usługi niepomocowe dostępne w gminie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wiskitki o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gminy Wiskitki na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

- szkoła podstawowa (95% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (87% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (75% ankietowanych)

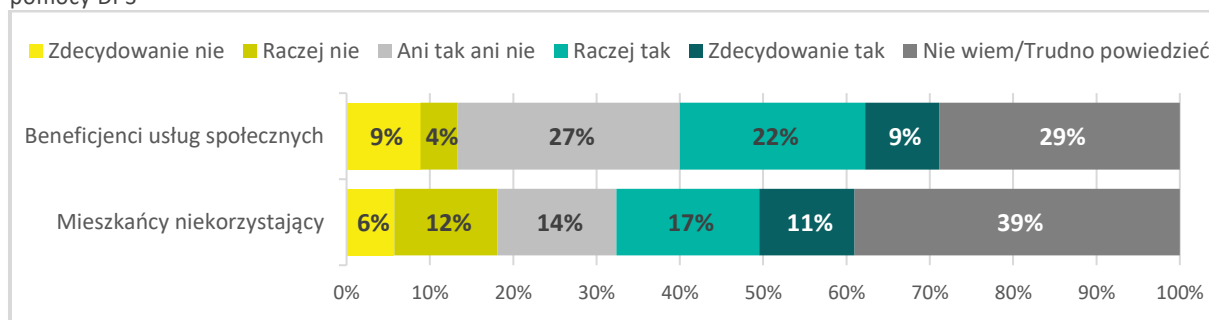
- szkoła średnia (69% ankietowanych)
- publiczny dom kultury (64% ankietowanych)
- przychodnia (59% ankietowanych)
- publiczny ośrodek sportu (54% ankietowanych)
- żłobek publiczny (51% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (68% badanych) oraz kino lub teatr (43% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Wiskitki o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

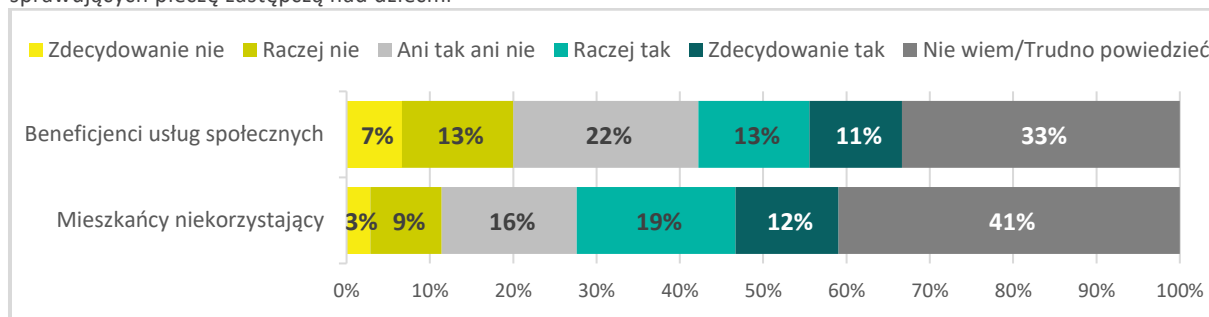
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Wiskitki przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które potrzebują wsparcia w postaci umieszczenia ich w domu pomocy społecznej wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (31% beneficjenci usług społecznych, 28% niekorzystający z nich).

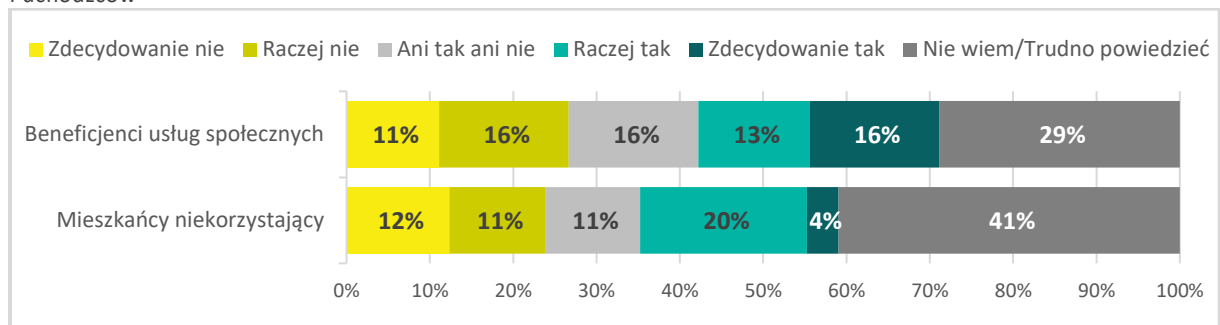
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Wiskitki przeważała opinia, że usługi społeczne dla osób, które sprawują pieczę zastępczą nad dziećmi wymagają większego zaangażowania się instytucji powiatowych (24% beneficjenci usług społecznych, 31% niekorzystający z nich).

Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Wiskitki w przypadku większego zaangażowania się instytucji powiatowych w usługi społeczne dla cudzoziemców i uchodźców opinie były podobne. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że należy wzmocnić takie działania (29% wymagają wzmocnienia, 27% nie wymagają wzmocnienia), podobnie jak mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych (24% wymagają wzmocnienia, 23% nie wymagają wzmocnienia).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W GMINIE WISKITKI

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

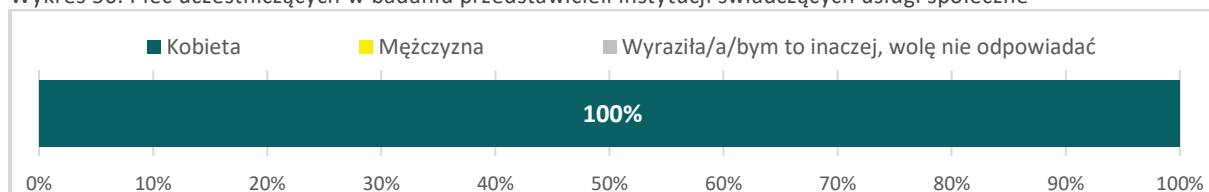
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w październiku i listopadzie 2024 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). W **gminie Wiskitki przeprowadzono 2 wywiady z przedstawicielami** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminie Wiskitki.

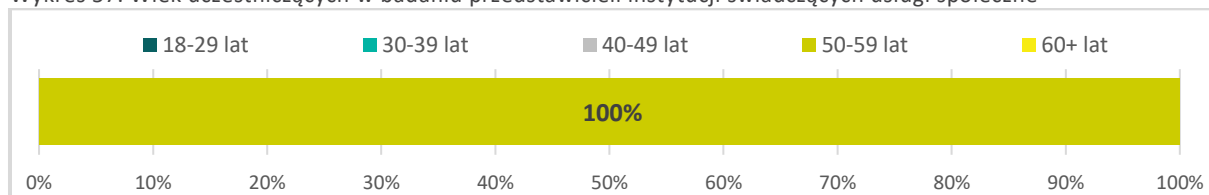
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 100% badanych).

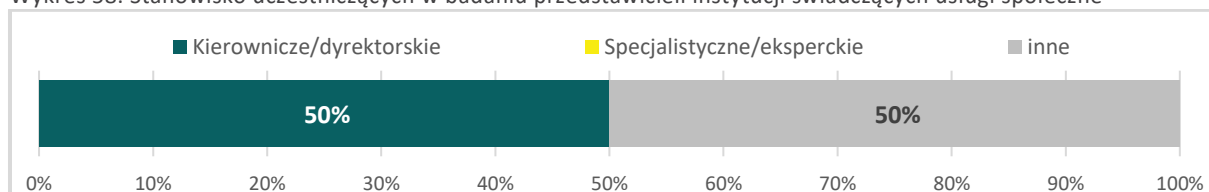
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni tylko jedną grupę wiekową: od 50 do 59 lat.

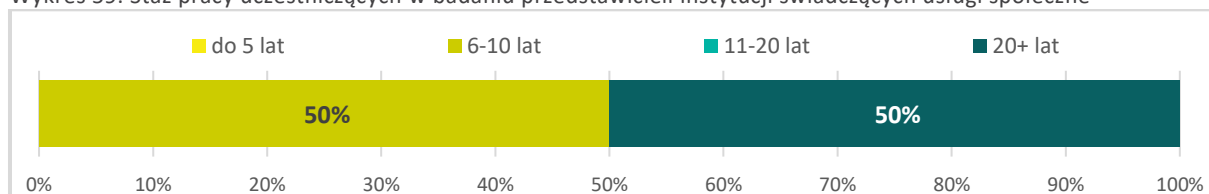
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni dwie grupy zawodowe: kierownicze/dyrektorskie oraz inne (odpowiednio po 50% ankietowanych).

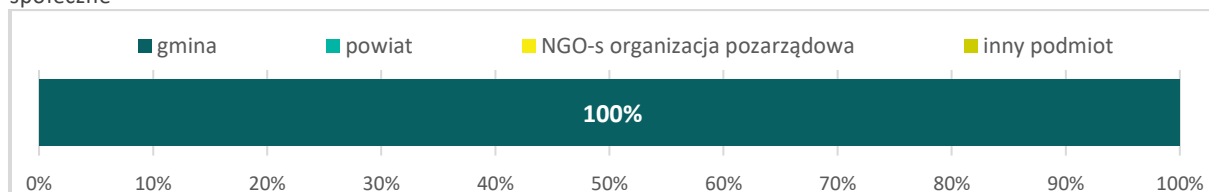
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondenci reprezentowali dwie grupy doświadczenia: przedział od 6 do 10 lat oraz przedział 20+ lat (odpowiednio po 50% ankietowanych).

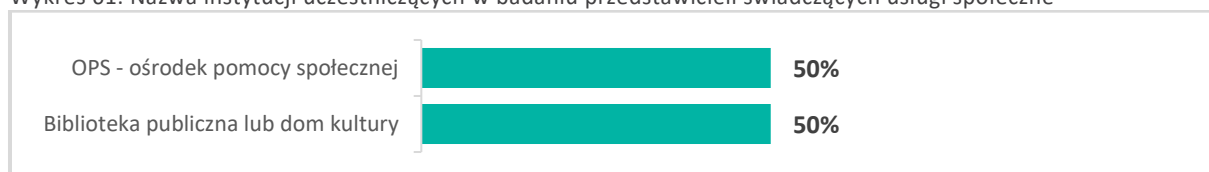
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu został zidentyfikowany tylko jeden podmiot i była to gmina.

Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne

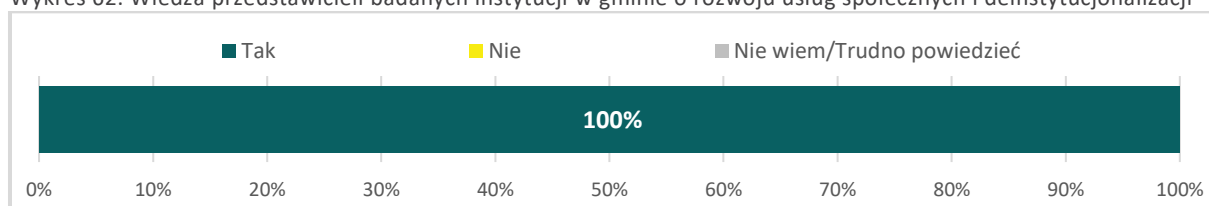
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane dwa podmioty: OPS ośrodek pomocy społecznej i biblioteka publiczna lub dom kultury.

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

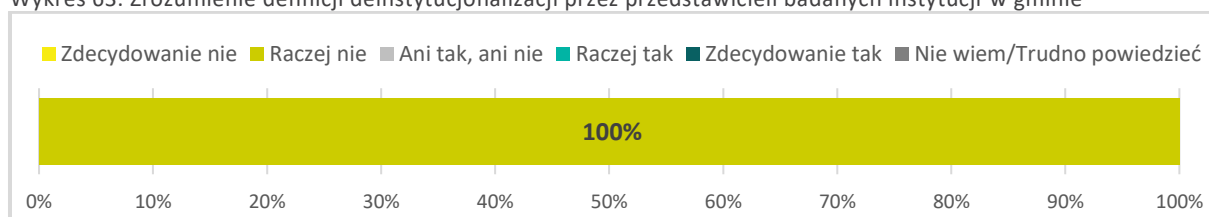
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wszyscy przedstawiciele badanych instytucji w gminie mają wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określaną pojęciem deinstytucjonalizacji.

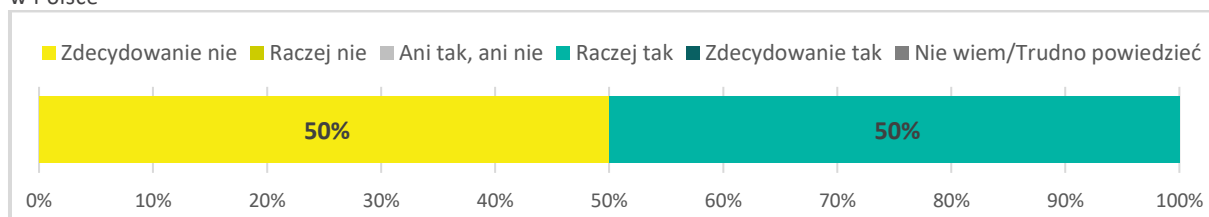
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całodobowe długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymśa, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla wszystkich respondentów uczestniczących w badaniu.

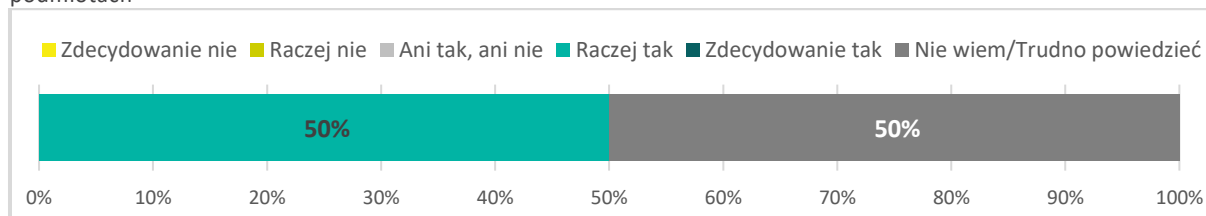
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinie przedstawicieli badanych instytucji na temat tego, czy rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem polityki społecznej w Polsce, są podzielone. Połowa z nich uważa, że tak natomiast druga połowa uważa, że nie.

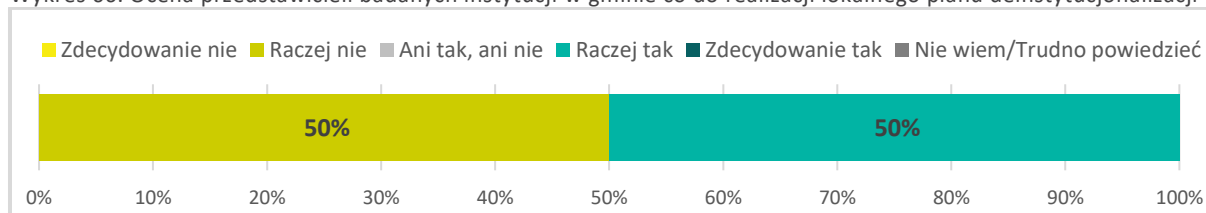
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Połowa przedstawicieli instytucji przyznaje, że ich podopieczni i personel wyrażali potrzebę rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach. Druga część nie miała zdania na ten temat.

Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji

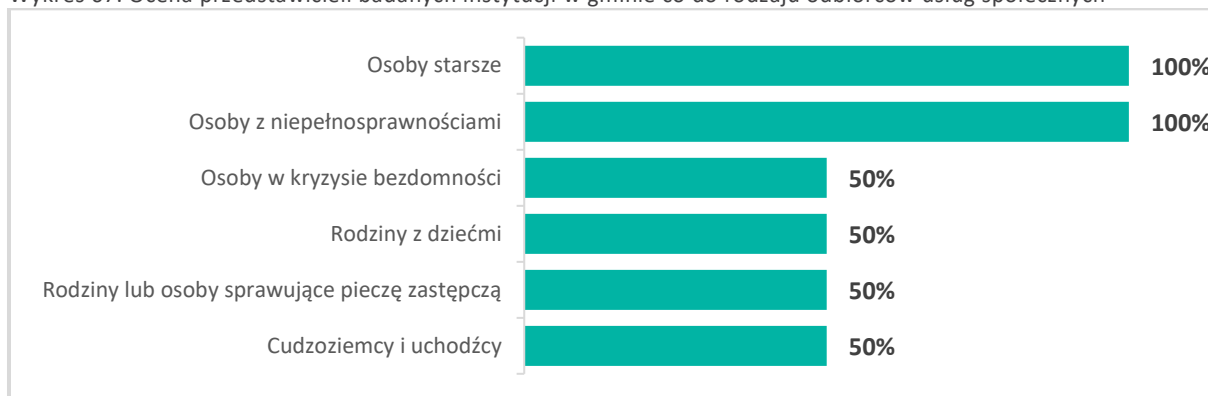
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W jednej z badanych instytucji zlokalizowanych w gminie Wiskitki w opinii jej przedstawiciela jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

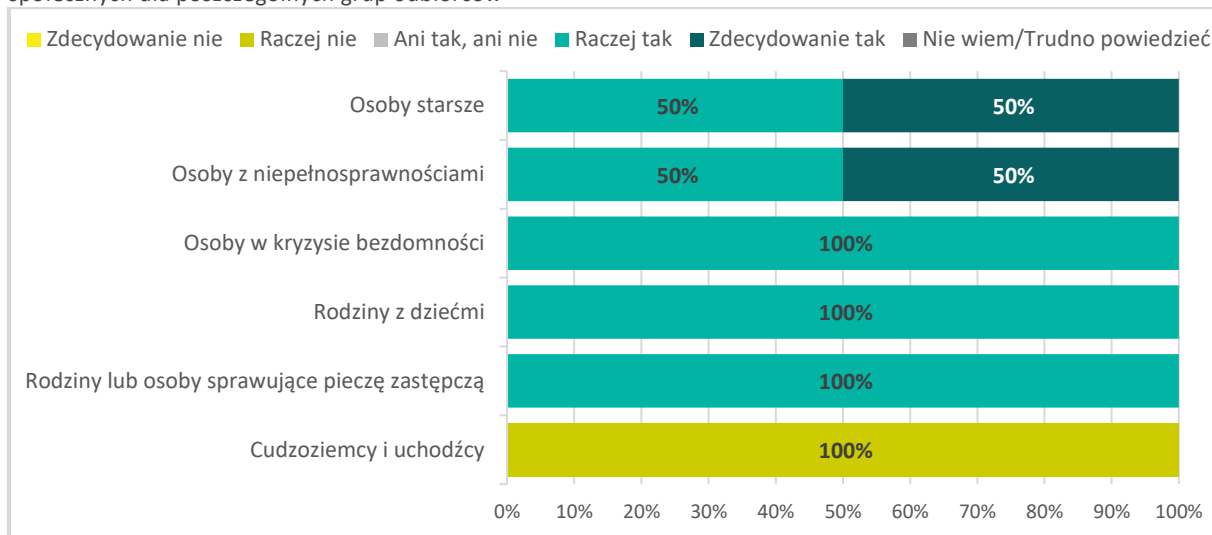
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami.

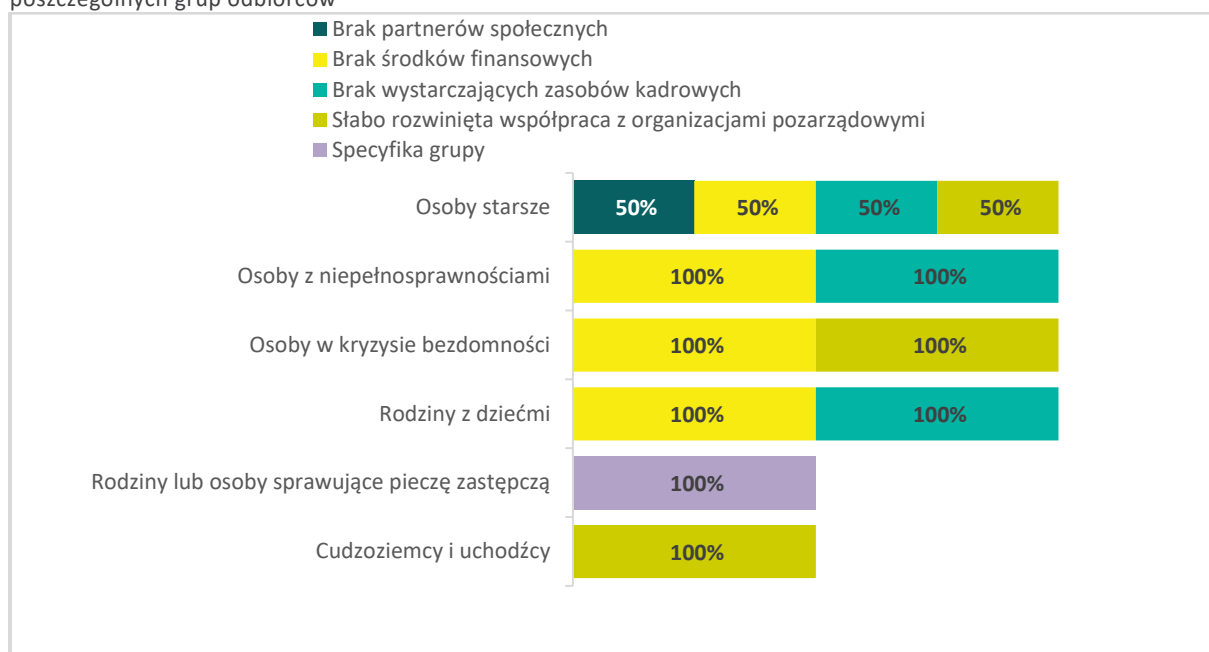
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby w kryzysie bezdomności, rodziny z dziećmi oraz rodziny lub osoby sprawujące pieczę zastępczą (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

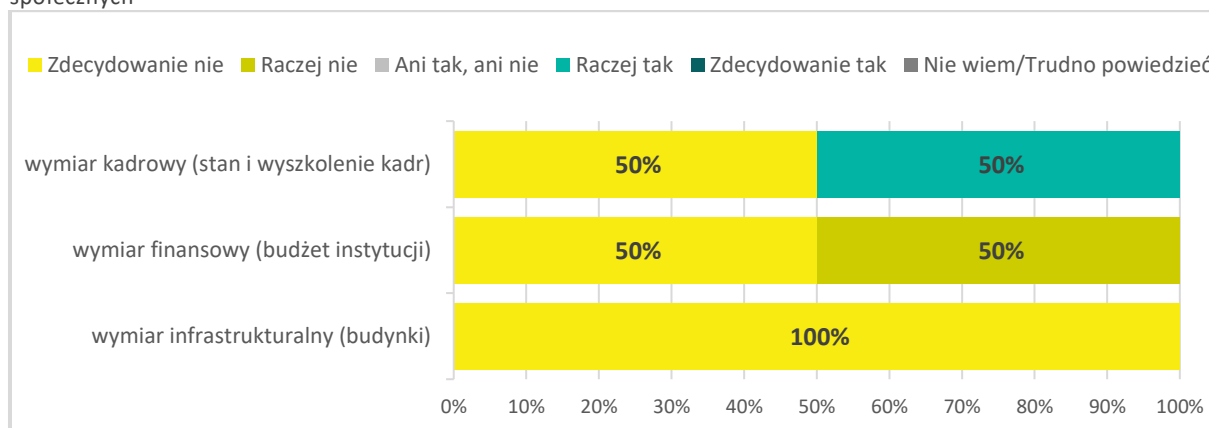
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Wiskitki to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz słabo rozwinięta współpraca z organizacjami pozarządowymi (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

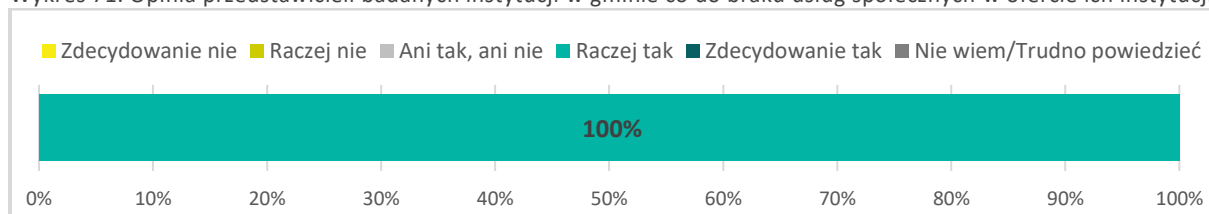
Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – połowa wskazuje, że są zdecydowanie niegotowe, połowa, że raczej gotowe
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – raczej niegotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – zdecydowanie niegotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

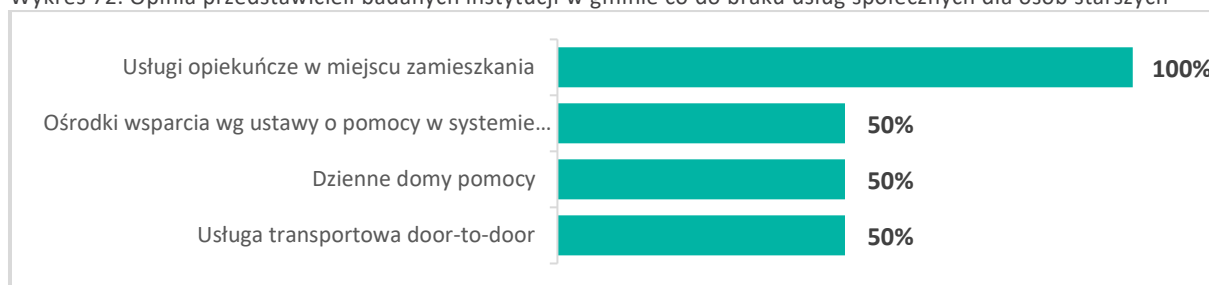
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje jeszcze usług społecznych, które mogłyby lepiej odpowiadać na potrzeby beneficjentów.

Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób starszych w postaci: usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Dodatkowo 1 na 2 przedstawicieli wskazuje także na braki ww. usług społecznych dla osób starszych w postaci: ośrodków wsparcia wg ustawy o pomocy w systemie dziennym, dziennych domów pomocy i usług transportowych door to door.

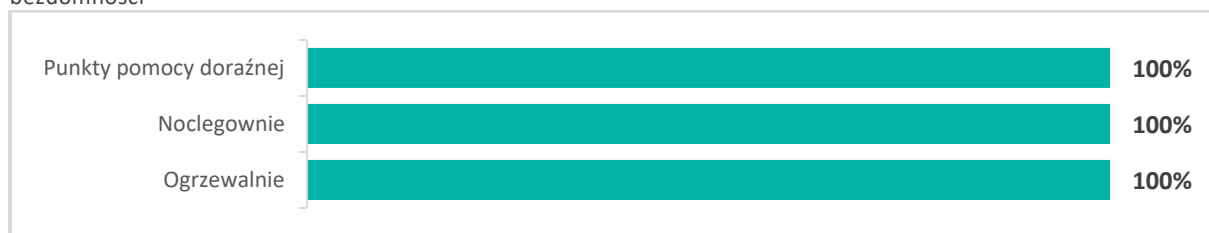
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 1 z 2 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w postaci: usług asystenta osobistego, wolontariatu, usługi transportowej door to door oraz kręgów wsparcia.

Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w postaci: punktów pomocy doraźnej, noclegowni i ogrzewania.

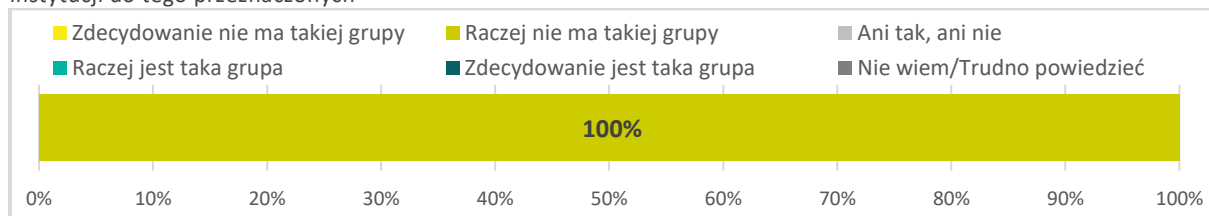
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób rodzin z dziećmi w postaci: dostępu do specjalistycznego poradnictwa, warsztatów, terapii oraz prowadzenia placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci. 1 na 2 przedstawicieli wskazuje również na brak ww. usług społecznych w postaci pracy socjalnej.

Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych

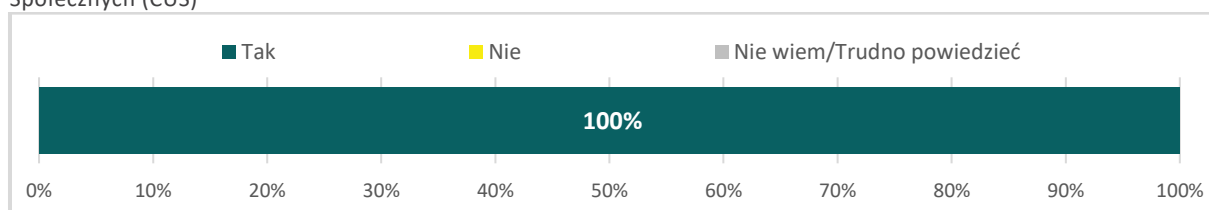
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji nie wskazują, że jakaś grupa społeczna nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie gminy Wiskitki.

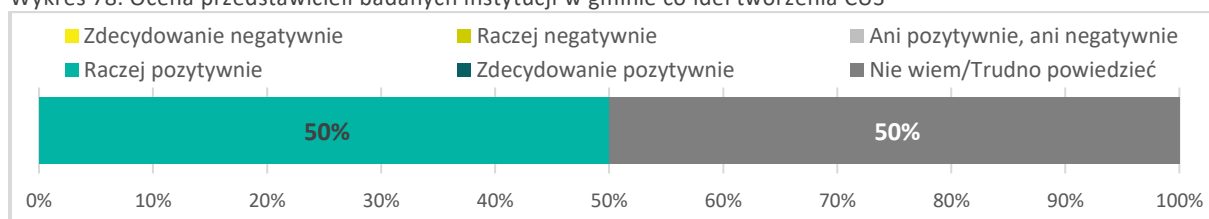
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji w gminie Wiskitki słyszeli o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych.

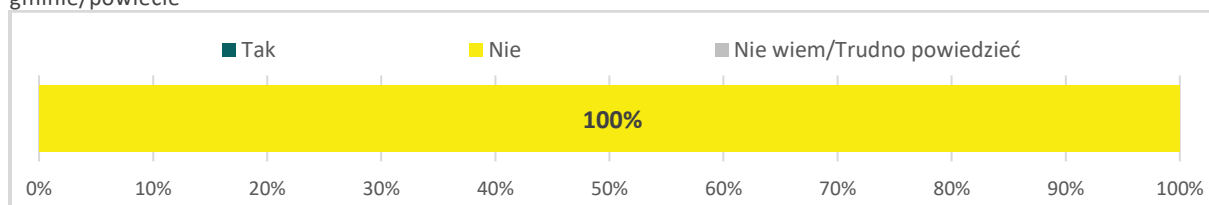
Wykres 78. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Połowa przedstawicieli badanych instytucji pozytywnie ocenia ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych w gminie Wiskitki.

Wykres 79. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie

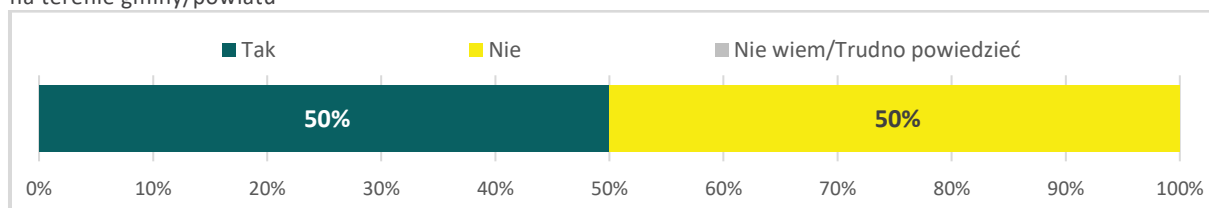
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy Wiskitki.

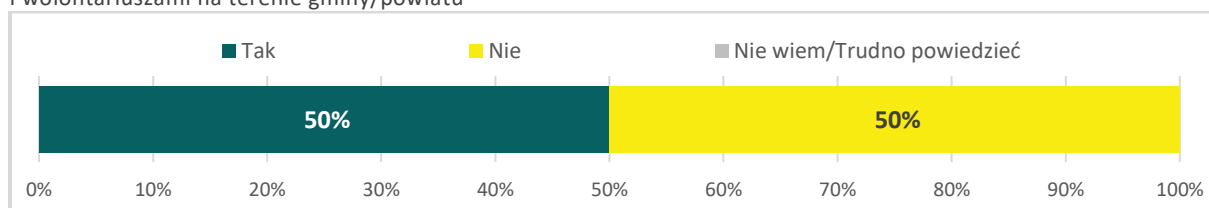
Wykres 80. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Połowa przedstawicieli badanych instytucji przyznała, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

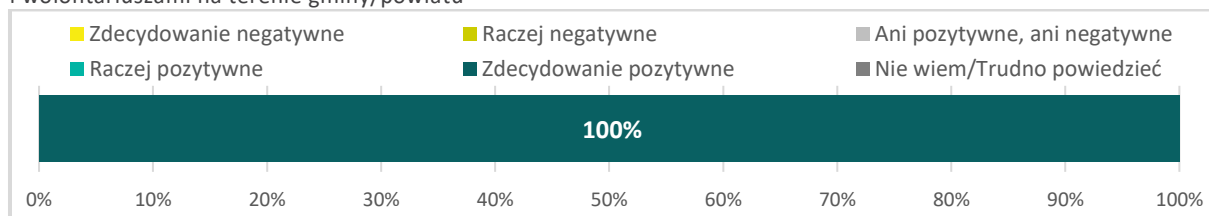
Wykres 81. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Połowa przedstawicieli badanych instytucji, którzy mają świadomość działania na ich terenie organizacji pozarządowych, deklaruje doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

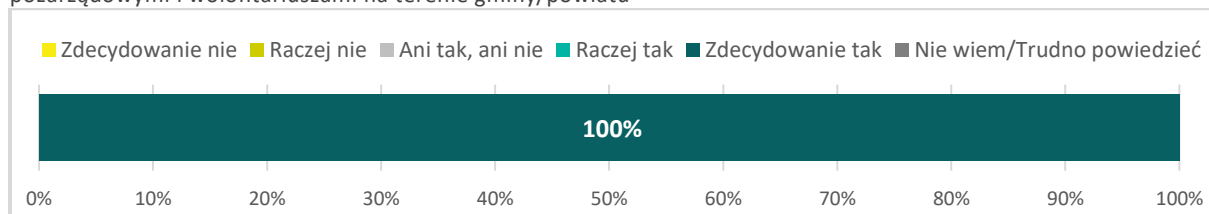
Wykres 82. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu są pozytywne.

Wykres 83. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Instytucje, które nie mają doświadczenia współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi byłyby zainteresowane nawiązaniem współpracy z nimi.

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Wiskitki w 2023 r	16
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Wiskitki w 2023 r.	17
Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Wiskitki w 2023 r	17
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Wiskitki	18
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Wiskitki	18
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Wiskitki	18
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Wiskitki	19
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku	20
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku w podziale na wiek i płeć.....	20
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Wiskitki w 2023 roku	20

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów	26
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów	26
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów	26
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów	26
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów	27
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów	27
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych	27
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę	28
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych	28
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych	28
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych	29
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze	29
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych	30
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze	30
Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych	30
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	31
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę	31
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami	32
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	32
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	32
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	33
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	33
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami	34
Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami	34
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	35
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę	35
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności	36
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	36
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	36
Wykres 30. Korzystanie z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności	37
Wykres 31. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	37
Wykres 32. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby w kryzysie bezdomności	37
Wykres 33. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności	38
Wykres 34. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych	38

Wykres 35. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę	39
Wykres 36. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie	39
Wykres 37. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	39
Wykres 38. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie.....	40
Wykres 39. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	40
Wykres 40. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego .	41
Wykres 41. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	41
Wykres 42. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	42
Wykres 43. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy	42
Wykres 44. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę	43
Wykres 45. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi	43
Wykres 46. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi	43
Wykres 47. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi	44
Wykres 48. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	44
Wykres 49. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi	45
Wykres 50. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi	45
Wykres 51. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.....	45
Wykres 52. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.....	46
Wykres 53. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS	47
Wykres 54. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	47
Wykres 55. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców	48
Wykres 56. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	49
Wykres 57. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	50
Wykres 58. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	50
Wykres 59. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	50
Wykres 60. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	50
Wykres 61. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	50
Wykres 62. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	51
Wykres 63. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie	51
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce	51

Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach	52
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji	52
Wykres 67. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych	53
Wykres 68. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	53
Wykres 69. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców	54
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych	54
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	55
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych	55
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami	55
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności	56
Wykres 75. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi	56
Wykres 76. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych	56
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS)	57
Wykres 78. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.....	57
Wykres 79. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.....	57
Wykres 80. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu	58
Wykres 81. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu	58
Wykres 82. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	58
Wykres 83. Zainteresowanie przedstawicieli badanych instytucji do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	58